

Estat d'informació no financera

2018

Índex

Missatge del President i del Conseller Delegat | 03

PERFIL DE LA COMPANYIA

Coneix ESTEVE | 04

Estratègia de negoci i estructura | 06

El nostre enfocament de sostenibilitat | 08

Evolució dels indicadors clau | 10

NEGOCI RESPONSABLE

Ètica, drets humans i compliment | 11

Gestió de riscos | 12

Proveïment sostenible | 13

Beneficis i impostos | 14

SALUT I BENESTAR

Seguretat dels pacients | 15

Pacients i compromís amb la societat | 17

Accés a la salut i salut activa | 18

QÜESTIONS RELATIVES AL PERSONAL

Ocupació | 19

Diversitat, igualtat i inclusió | 21

Desenvolupament professional | 22

Seguretat, salut i benestar a la feina | 24

Voluntariat corporatiu | 25

QÜESTIONS MEDIAMBIENTALS

Optimització de consums | 26

Canvi climàtic | 27

Economia circular: gestió de residus i gestió d'efluents | 28

Annexos

1. Característiques de l'informe | 30

2. Llista de filiacions | 31

3. Compromisos externs | 32

4. Compromís Agenda 2030: ODS i metes | 33

5. Informe de revisió externa | 34

6. Índex de continguts GRI 2018 | 37

7. Traçabilitat de continguts Llei 11/2018 | 41

Missatge del President i del Conseller Delegat

Albert Esteve
President

Staffan Schüberg
Conseller Delegat

Un any més, tenim el plaer de refermar el nostre compromís amb la sostenibilitat reportant de manera transparent els nostres resultats econòmics, socials i ambientals, així com d'expressar el nostre suport als 10 Principis del Pacte Mundial de les Nacions Unides.

Aquest informe mostra la nostra contribució a l'Agenda 2030, alhora que proporciona una visió general dels avenços d'aquelles qüestions que per a nosaltres i per als nostres grups d'interès són materials; s'hi destaquen els resultats més rellevants de l'exercici 2018, entre els quals ressaltem el projecte per a la selecció i avaluació de proveïdors, que incorpora requisits laborals, ambientals, de drets humans, financers i d'anticorrupció.

2018 ha estat un any complex en el qual totes les activitats del Grup s'han vist afectades per un entorn canviant que ha erosionat de manera significativa els nostres marges.

Per fer front a aquest entorn tan volàtil, ESTEVE ha definit el 2018 un pla estratègic nou. Aquest pla es fonamenta en tres pilars bàsics que ens ajudaran a transformar la companyia per estabilitzar-la i garantir un creixement sostenible i rendible a llarg termini. Aquests pilars són: iniciar l'evolució cap a una companyia farmacèutica especialitzada i amb productes propis (ja siguin de la nostra pròpia R+D o fruit d'adquisicions), passar d'una estructura basada en negocis a una estructura de companyia única basada en funcions i garantir un creixement rendible que ens permeti continuar invertint en innovació per donar resposta a la nostra raó de ser: millorar la vida de les persones. Dins d'aquest exercici de planificació, ens vam veure obligats, a finals del 2018, a prendre la més difícil de les decisions de qualsevol empresa: dur a terme un procés de reestructuració (ERO).

A finals del 2018, va entrar en vigor la Llei 11/2018, de 28 de desembre, de notificació d'informació no financera. De conformitat amb el que s'estableix en aquesta llei, determinades societats, entre les quals es troba ESTEVE, han de preparar un estat d'informació no financera que s'ha d'incorporar a l'informe de gestió o en un informe separat corresponent al mateix exercici.

En aquest context, i seguint el marc internacional de la *Global Reporting Initiative* (GRI) en la seva última versió d'"Estàndards GRI", reportem els nostres resultats en un informe separat per donar resposta a les qüestions sol·licitades a la llei, cosa que ens permet, a més, mantenir el nostre compromís amb el compliment dels requeriments legals i informar amb transparència els nostres grups d'interès.

La informació de l'estat d'informació no financera d'ESTEVE que s'inclou en aquest informe ha estat verificada per PwC en la seva condició de prestador independent de serveis de verificació de conformitat amb la nova llei.

Esperem que el contingut d'aquest informe sigui del teu interès.

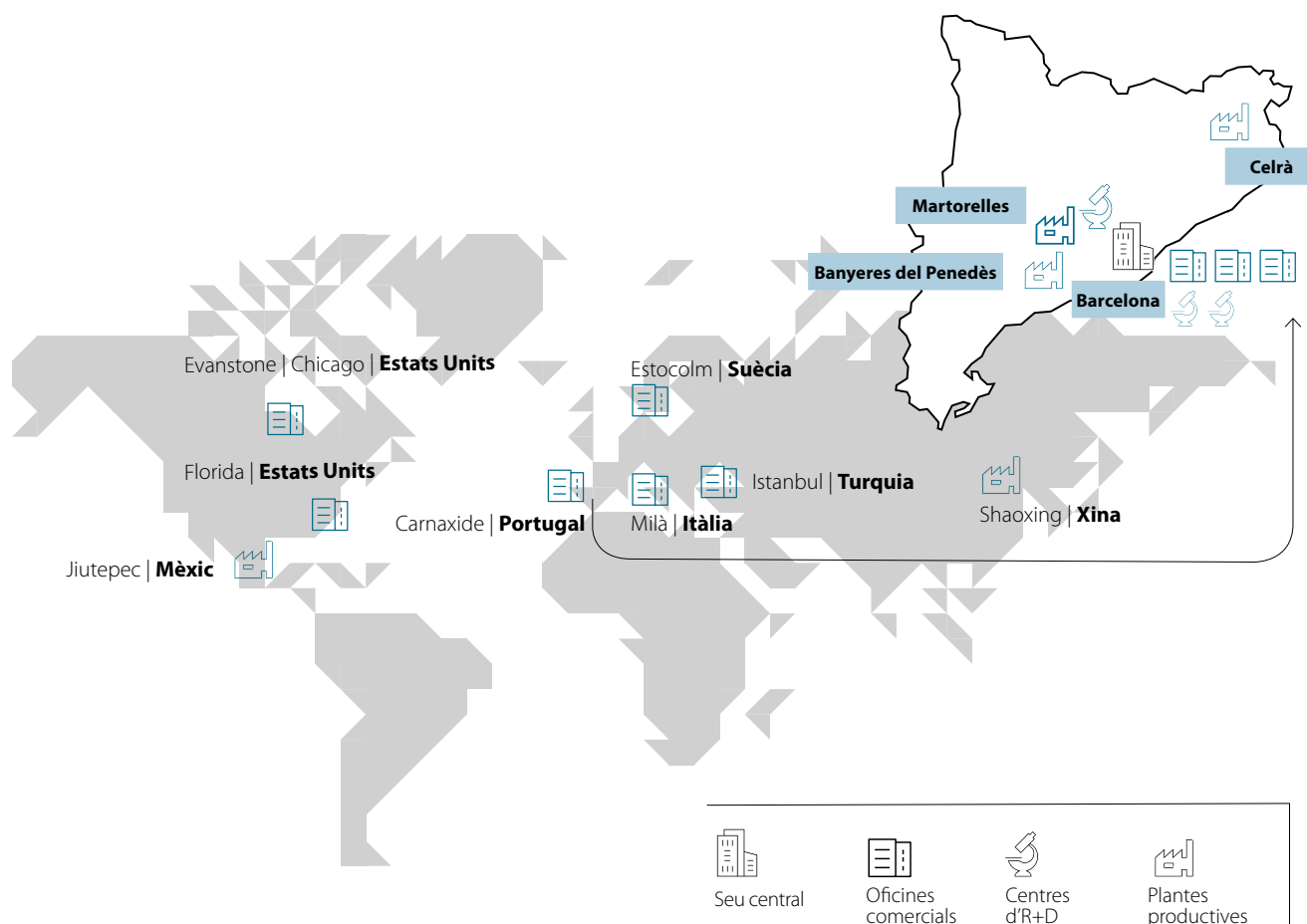
Perfil de la companyia

Coneix ESTEVE

Innovar per millorar la vida de les persones és el nostre *leitmotiv* des que el 1929 el Dr. Antoni Esteve i Subirana va fundar la primera de les empreses del Grup en una petita farmàcia de Manresa (Barcelona).

Amb el pas dels anys, gràcies a l'esforç de tots els col·laboradors i la confiança de clients i pacients, ESTEVE s'ha convertit en una companyia líder en l'àmbit de la salut a Espanya, amb una clara vocació internacional que aposta per la recerca i les aliances estratègiques com a palanques de creixement.

ESTEVE és una companyia farmacèutica d'àmbit internacional amb seu a Barcelona, amb presència en els principals mercats del món per mitjà d'instal·lacions industrials pròpies a Espanya, Mèxic i la Xina, i filials comercials a Portugal, Itàlia, Turquia i els Estats Units. La nostra activitat cobreix tot el cicle de vida del medicament, des del descobriment i desenvolupament de nous medicaments fins a la fabricació i comercialització.

Més informació a www.esteve.com

La nostra activitat cobreix tot el cicle de vida del medicament, des del descobriment i desenvolupament de nous medicaments fins a la fabricació i comercialització. De manera esquemàtica es presenta la cadena de valor de les tres activitats que conformen ESTEVE.

Incorporació de productes nous	Proveïment	Fabricació	Distribució	Comercialització
Activitat Farmacèutica				
Desenvolupament de noves entitats químiques mitjançant: <ul style="list-style-type: none"> • Programes de recerca pròpia • Programes de col·laboració 	Compra de matèries primeres i material de condicionament	<ul style="list-style-type: none"> • Fabricació de producte en planta farmacèutica pròpia (Martorelles) • Fabricació de producte en planta farmacèutica de tercers 	Distribució de producte acabat a: <ul style="list-style-type: none"> • Distribuïdors • Hospitals • Farmàcies 	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa de vendes pròpia, visita a metges d'atenció primària i especialistes a Espanya • Amb acords de llicència out per a la distribució a altres països on ESTEVE no té xarxa de vendes
Acords de llicències in: <ul style="list-style-type: none"> • Medicaments de prescripció • Productes sense recepta • Productes i tecnologies sanitàries 	Compra de producte acabat (gran majoria) Compra de matèries primeres i material de condicionament	<ul style="list-style-type: none"> • Fabricació de producte per part de tercers • Fabricació de producte en planta pròpia (Martorelles) 	Distribució de producte acabat a: <ul style="list-style-type: none"> • Distribuïdors • Hospitals • Farmàcies 	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa de vendes pròpia, visita a metges d'atenció primària, especialistes i farmàcies
Activitat de Genèrics				
Desenvolupament de medicaments genèrics propis (laboratori d'innovació farmacèutica propi o laboratoris externs)	Compra de matèries primeres, material de condicionament o producte acabat	<ul style="list-style-type: none"> • Fabricació de producte en planta pròpia (Martorelles) • Fabricació de producte per part de tercers 	<ul style="list-style-type: none"> • Distribució de producte acabat a distribuïdors farmacèutics i farmàcies (Pensa) 	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa de vendes pròpia, visita a farmàcies, metges o distribuïdors (Pensa) • Venda de producte acabat a altres companyies farmacèutiques (Pensadose)
Acords de llicències in: <ul style="list-style-type: none"> • De medicaments genèrics desenvolupats per tercers 	Compra de matèries primeres, material de condicionament o producte acabat	<ul style="list-style-type: none"> • Fabricació de producte per part de tercers • Fabricació de producte en planta pròpia (Martorelles) 	<ul style="list-style-type: none"> • Distribució de producte acabat a distribuïdors farmacèutics i farmàcies 	<ul style="list-style-type: none"> • Xarxa de vendes pròpia, visita a farmàcies, metges o distribuïdors (Pensa)
Activitat de Química				
R+D de processos de fabricació de principis actius farmacèutics (API) <ul style="list-style-type: none"> • Per a medicaments innovadors (per a tercers o propis) • Per a medicaments genèrics (per a tercers o propis) 	Compra de matèries primeres i material de condicionament per elaborar el principi actiu	<ul style="list-style-type: none"> • Fabricació en plantes pròpies (Espanya, la Xina i Mèxic) 		<ul style="list-style-type: none"> • Venda a altres companyies farmacèutiques a escala mundial • Venda a l'activitat farmacèutica d'ESTEVE

Bones pràctiques i sistemes de gestió

ESTEVE treballa d'acord amb bones pràctiques i sistemes de gestió, i obté i renova les certificacions a les diverses instal·lacions.

Bones pràctiques certificades	GMP	GLP	GDP	FDA	PMDA	KFDA	SFDA
Pràctiques certificades	Good Manufacturing Practices	Good Laboratory Practices	Good Distribution Practices	Food & Drug Administration	Pharmaceuticals & Medical Devices Agency	Korea Food & Drug Administration	Saudi Food and Drug Authority
Organismes reguladors	Generalitat de Catalunya i Agència Espanyola del Medicament i Productes Sanitaris	Generalitat de Catalunya	Agència reguladora de la sanitat dels Estats Units	Agència reguladora de la sanitat del Japó	Agència reguladora de la sanitat de Corea del Sud	Agència reguladora de la sanitat de l'Àrab Saudita	
Martorelles, Espanya	2015		2016	2017			2013
Celrà, Espanya	2018			2019	2007	2015	
Banyeres del Penedès, Espanya	2018			2017		2011	
Shaoxing, Xina	2011			2019	2018	2017	
Jiutepec, Mèxic	2010			2017	2013		
Parc Científic Barcelona + Arxiu Àrea Científica + Garantia de Qualitat Àrea Científica, Espanya		2017					
Centre d'R+D Química, Barcelona, Espanya	2018			2015			

Sistemes de gestió certificats	ISO 14001: 2015	OHSAS 18001: 2007	Bones pràctiques en la promoció de la salut a la feina
	Medi ambient	Seguretat i salut a la feina	Empresa saludable
Martorelles, Espanya	2018	2018	2018
Celrà, Espanya	2018	2018	2018
Banyeres del Penedès, Espanya	2018	2018	2018
Shaoxing, Xina	2018	2018	
Jiutepec, Mèxic	2018	2016	
Parc Científic Barcelona, Espanya	objectiu 2019	2018	2018
Centre d'R+D Química, Barcelona, Espanya	2018	2018	2018

Estratègia de negoci i estructura

L'entorn competitiu en què ESTEVE desenvolupa les seves diverses activitats (Farmacèutica, Química i Genèrics) ha canviat substancialment els darrers anys i ha impactat directament en la capacitat de creixement sostenible de cadascuna d'elles.

El 2018, ESTEVE va iniciar un procés de transformació guiat pel nou full de ruta aprovat a finals de l'exercici. El nostre objectiu: convertir-nos en una empresa líder en l'àmbit de la medicina especialitzada, amb el focus en l'àrea de les neurociències i presència internacional, especialment a Europa i als Estats Units.

Els primers passos d'aquest camí s'han iniciat amb una nova estructura organitzativa, que d'estar basada en negocis independents ha passat a ser funcional. Tot i que les xifres que es reporten en aquest informe 2018 s'estructuren a partir de la nostra organització prèvia, en propers informes el detall s'especificarà a partir de la nova estructura organitzativa.

Dins d'aquest plantejament nou, la companyia continuarà apostant per l'àrea de neurociències, on atresora una llarga experiència i saber fer (sobretot en dolor i teràpia gènica amb diversos projectes en fase de desenvolupament clínic), pel negoci farmacèutic i el químic i, en l'actualitat, busca el millor encaix estratègic per a la divisió de genèrics. En referència a aquesta activitat: el nostre negoci de genèrics és sòlid i rendible, però no té les economies d'escala òptimes per continuar creixent, de manera que estem valorant diverses opcions que permetin seguir generant valor i la seva futura sostenibilitat, incloses la venda total o parcial.

Model de govern

Els darrers anys, ESTEVE ha experimentat una evolució important pel que fa a govern corporatiu i ha incorporat a l'estructura consellers externs independents i ha creat comissions específiques per donar suport a la gestió del Consell.

L'objectiu és garantir una gestió independent i aportar sostenibilitat a l'evolució futura de la companyia. Aquest model s'ha inspirat en les millors pràctiques de govern corporatiu de les empreses cotitzades, amb bones pràctiques dirigides a elevar els nivells de transparència cap als grups d'interès.

Junta general d'accionistes

Presidida per Joan Esteve i formada per totes les persones amb participació accionarial a ESTEVE, ostenta el poder dins de la propietat.

Consell d'administració

- Albert Esteve, president del Consell
- Jesús Caínzos, conseller independent coordinador i president de la Comissió d'Estratègia Corporativa
- Alessandro Banchi, conseller independent i president de la Comissió d'NME (R+D)
- Julio Rodríguez, conseller independent i president de la Comissió de Nomenaments i Retribucions
- Jacques Tapiero, conseller independent i president de la Comissió d'Auditoria
- Staffan Schüberg, conseller delegat independent i Chief Executive Officer
- Joan Esteve, conseller
- Antoni Esteve, conseller
- Sílvia Gil-Vernet, consellera
- Jordi Esteve, conseller
- Santiago Descarrega, conseller
- Joaquín Monleón, conseller
- Secretari: Jordi Faus; vicesecretari: Daniel Girona

Executive Management

- Staffan Schüberg, conseller delegat i Chief Executive Officer. Actua per delegació del Consell d'Administració. Implementa l'estratègia acordada pel Consell i gestiona l'estructura executiva i la marxa ordinària dels negocis.
- Michael Hanley, VP & Chief Commercial Officer, US
- Pere Mañé, Chief Industrial Operations Officer
- Jordi Muntañola, Chief Commercial Officer, Europe
- Lluís Muñoz, Chief Human Resources Officer
- David Peix, Acting General Manager, Generics
- Carlos Plata, Chief Scientific & Medical Officer
- José Luis Urbieto, Chief Financial Officer
- Ma Àngels Valls, Chief Communications & Public Affairs Officer

Comissions del Consell

Donen suport al Consell i estan formades per membres del Consell mateix i presidides per consellers externs.

- Comissió d'Auditoria
- Comissió de Nomenaments i Retribucions
- Comissió de Desenvolupament Corporatiu i Estratègia
- Comissió de Noves Entitats Moleculars (estratègia d'R+D)

El Departament de Sostenibilitat està integrat dins de l'Àrea Industrial i d'Operacions. Les qüestions rellevants sobre sostenibilitat es tracten a l'Executive Management, a la Comissió d'Auditoria i al Consell d'Administració per mitjà del Chief Industrial Operations Officer i de la Directora de Sostenibilitat.

El nostre enfocament de sostenibilitat

Ens trobem davant d'un entorn canviant que implica una nova manera de fer negoci. Una nova manera de fer amb la incorporació de la sostenibilitat a la nostra estratègia empresarial i presència en totes les nostres operacions.

A ESTEVE creem valor compartit amb els nostres grups d'interès gràcies a una gestió responsable i integrant la nostra visió i missió en un pla estratègic en el marc dels nostres valors i principis per donar resposta amb els nostres productes i serveis a les necessitats del pacient.

Complim els nostres compromisos amb les qüestions ètiques, socials i ambientals per contribuir a la sostenibilitat de la companyia.

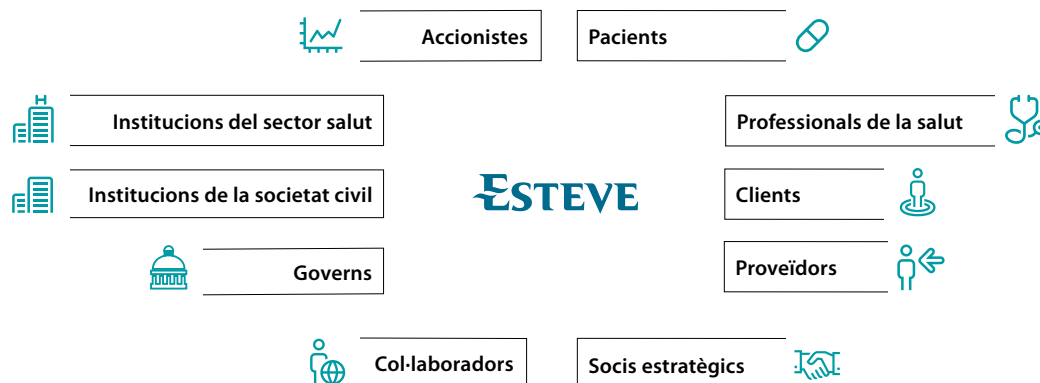
En aquest context, la nostra estratègia de sostenibilitat contribueix a l'Agenda 2030 amb l'assoliment dels ODS, principalment els que s'esmenten tot seguit. L'estratègia de sostenibilitat es fonamenta en quatre pilars:

Negoci responsable	Compromís amb el diàleg de confiança amb els nostres grups d'interès i amb l'establiment de polítiques que permetin un negoci ètic i responsable per complir la nostra missió.	
Salut i benestar	Compromís amb la salut a través de la investigació, el desenvolupament i la comercialització de productes i serveis que millorin la salut i el benestar dels pacients i la societat.	
Ocupació i desenvolupament professional	Compromís amb els nostres empleats i amb les comunitats on operem, centrats a crear llocs de feina de qualitat, en un entorn segur, saludable, divers, inclusiu i solidari, en què es desenvolupi i es retengui el talent intern i es fomenti la innovació en les maneres de treballar.	
Medi ambient	Compromís amb el medi ambient a través de la consideració dels riscos i els impactes ambientals i l'aplicació de les millors pràctiques i tecnologies disponibles per desenvolupar les nostres activitats.	

Diàleg amb grups d'interès i materialitat

ESTEVE ha analitzat quins són els actors de la societat que tenen més rellevància i impacte per al nostre negoci. Cada any identifiquem, prioritzem, dialoguem, donem resposta i incorporem els resultats del diàleg amb aquests grups d'interès. Els resultats d'aquest procés es documenten i es tenen en compte per gestionar els aspectes clau per a la nostra estratègia i plasmar-los en aquest informe.

La materialitat ens proporciona una anàlisi clara sobre les qüestions rellevants i emergents i ens garanteix que es tenen en compte les necessitats dels grups d'interès. Durant el 2018 hem organitzat a les nostres oficines centrals taules de diàleg amb diversos grups d'interès per identificar quins són els assumptes rellevants, incorporar-los a la nostra gestió i reportar l'acompliment assolit de manera transparent.

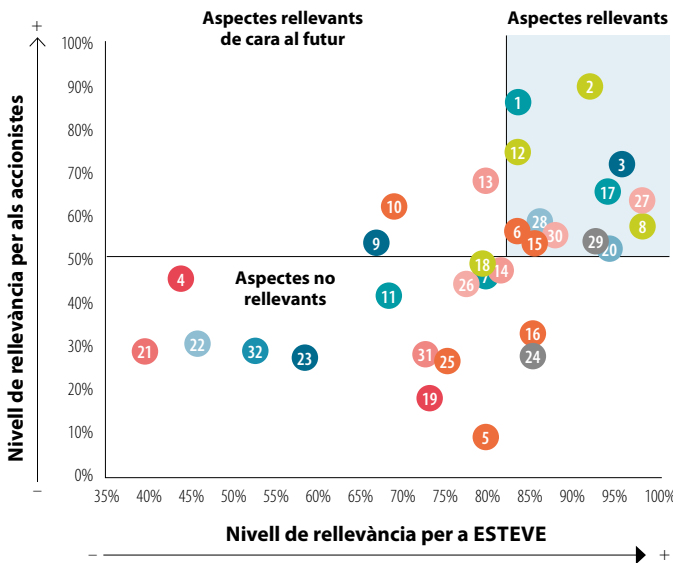

Materialitat

ESTEVE identifica, per mitjà de l'anàlisi de rellevància interna i externa, les qüestions fonamentals de sostenibilitat que poden afectar la condició financera o el rendiment operatiu de la companyia.

Resultat de l'anàlisi de materialitat 2018

Selecció d'aspectes materials

Aspectes rellevants

Pàgines

2	Garantir el compliment de codis, legislació o normatives a tots els països on operem (ext. ↓)	11-12
1	Reporting a grups d'interès (balanç triple) i transparència (visibilitat, accessibilitat, informació actualitzada, etc.) (ext. ↑)	8-9
12	Seguretat i qualitat del producte (ext. ↓↓)	15-16
3	Promoció i formació sobre el codi ètic i altres codis de bones pràctiques del sector (ext. ↓↓)	12
17	Seguretat i benestar dels empleats (ext. ↑)	23-24
27	Gestió de l'energia i el canvi climàtic (ext. =)	27
8	Respecte i protecció dels drets humans (ext. =)	12-13
28	Emissions derivades dels processos productius (ext. ↓)	28
6	Diàleg amb grups d'interès (ext. =)	8
30	Gestió de residus (ext. =)	28-29
15	Focus en el pacient (corresponsabilitat, hàbits saludables...) (ext. =)	17
29	Gestió de l'aigua: optimització del consum i d'efluents (ext. =)	26
20	Atracció, desenvolupament i retenció del talent (ext. ↑) NOU!	22

Aspectes rellevants de cara al futur

13	Accés al mercat de medicaments (política de preus, propietat) (ext. ↑)	18
10	Recerca de producte sobre necessitats no cobertes, malalties rares (ext. =)	15
9	Innovació amb impacte social i mediambiental per mitjà d'aliances (ext. ↓)	27

L'impacte dels aspectes rellevants per grup d'interès és:

Aspectes materials identificats

Impacte de l'aspecte per grup d'interès

	Accionistes	Col·laboradors	Clients	Proveïdors	Governos	Societat
Garantir el compliment de codis, legislació i/o normatives a tots els països on operem	●	●	●	●	●	●
Reporting a grups d'interès (balanç triple) i transparència (visibilitat, accessibilitat, informació actualitzada, etc.)	●	●	●	●	●	●
Seguretat i qualitat del producte	●	●	●	●	●	●
Promoció i formació sobre el codi ètic i altres codis de bones pràctiques del sector	●	●	●	●	●	●
Seguretat i benestar dels empleats	●	●	●	●	●	●
Gestió de l'energia i canvi climàtic	●	●	●	●	●	●
Respecte i protecció dels drets humans	●	●	●	●	●	●
Emissions derivades dels processos productius	●	●	●	●	●	●
Diàleg amb grups d'interès	●	●	●	●	●	●
Gestió de residus	●	●	●	●	●	●
Focus en el pacient (corresponsabilitat, hàbits saludables...)	●	●	●	●	●	●
Gestió de l'aigua: optimització del consum i efluents	●	●	●	●	●	●
Atracció, desenvolupament i retenció del talent	●	●	●	●	●	●

Evolució dels indicadors clau

Econòmics (magnituds en milions d'euros)	2016 ⁽¹⁾	2017	2018 ⁽²⁾
Venda neta ⁽²⁾	813	803	758
% de venda internacional	67	73	73
Despeses i inversions R+D	74,7	81,4	56
Despeses en actius industrials	26,2	42,2	40,2
Despeses i inversions ambientals	10,9	11,2	11,4
Despeses de material ⁽³⁾	387	398	384
Despeses salarials ⁽⁴⁾	170	195	196
Impostos ⁽⁵⁾	22	10	-3
Subvencions rebudes ⁽⁶⁾	—	—	1,96

Negoci responsable	2016	2017	2018
Nombre de consellers externs	4	5	5
% d'implantació del codi ètic ESTEVE als països	25%	100%	100%
Nombre de notificacions de possibles incompliments del codi ètic	8	6	9
% de valor de compra amb proveïdors de proximitat (matèria primera Farma)	63,1%	64%	55,8%
% de valor de compra amb proveïdors de proximitat (matèria primera Química)	47,9%	44%	11,1%

Salut i benestar	2016	2017	2018
Projectes d'R+D vinculats amb malalties minoritàries	3	3	3
Projectes d'R+D vinculats amb el tractament del dolor	2	2	2
Nombre de beneficiaris de l'acció social	10.116	8.937	5.874
Nombre de països que reben donacions de medicaments	23	10	12
Nombre de nens vacunats	1.160	1.500	1.693
Participants en el programa d'exercici físic	191	219	248

Ocupació i desenvolupament professional	2016	2017	2018
Nombre d'empleats	2.474	2.637	2.371
Nombre d'accidents amb baixa	32	27	27
Nombre de malalties professionals	0	1	0
% d'absentisme a Espanya	2,2%	2,8%	2,3%
% de rotació	5,9%	7,2%	16,6%
Hores de formació per empleat	17,2	22,1	24,3
% de dones en posicions de direcció	30%	30%	26%
% d'empleats menors de 30 anys	10%	11%	10%
Nombre de participants en programes de voluntariat corporatiu	232	236	232

Medi ambient	2016	2017	2018
Consum d'aigua (m³)	447.020	468.381	500.356
% de reutilització de l'aigua	8%	7%	6%
Total d'emissions de CO ₂ (tones)	71.687	68.626	68.033
Intensitat d'emissions de CO ₂ respecte de l'any anterior	41	37	41
% d'energia verda (Espanya)	100%	100%	100%
Residus no perillosos (tones)	1.510	1.783	1.666
Residus perillosos (tones)	28.733	26.344	26.074
% de residus destinats a la reutilització	48%	45%	47%

(1) A partir del 2016, els comptes anuals consolidats s'elaboren d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera adoptades per utilitzar-les a la Unió Europea (NIIF-UE), aprovades pels Reglaments de la Comissió Europea i vigents amb data 31 de desembre del 2016, l'impacte principal de les quals és el canvi en el mètode de consolidació dels negocis conjunts al 50%, per la qual cosa a partir del 2016 s'exclouen de les dades el 50% d'ISDIN i ETH.

(2) Vendes netes enteses com a xifra de negoci del Grup.

(3) Cost de material que inclou matèries primeres i mercaderies del Grup.

(4) Total de despesa de personal del Grup.

(5) Total de despeses d'impostos del Grup (impost de societats i altres tributs). No inclou l'IVA, ja que no és una despesa.

(6) Només reportem el 2018.

Negoci responsable

El nostre compromís és mantenir un diàleg transparent que generi confiança amb els nostres grups d'interès. Seguim les recomanacions del *Codi de bon govern de les societats cotitzades* i incorporem la sostenibilitat com a part fonamental de la seva visió a llarg termini. Actuem de manera ètica, responsable i transparent, estenent aquesta manera de treballar a tota la nostra cadena de valor.

Objectius 2018

Formació sobre el nou procediment general sobre prevenció de suborn i corrupció i conflictes d'interès.	100%
Formació anual sistematitzada sobre el codi ètic i el seu desenvolupament.	100%
1a onada d'avaluació de proveïdors amb criteris de sostenibilitat: matèria primera, material de condicionament i compres indirectes.	100%

Objectius 2019-2021

Implementar el procediment de diligència deguda per garantir el compliment de la Política de Drets Humans.
Establir i implementar la Política Global de compres que incorpora els criteris de sostenibilitat en la selecció i avaluació dels proveïdors.
Establir i implementar la Política de Blanqueig de Capitals.

Ètica, drets humans i compliment

El model de gestió ètica i compliment d'ESTEVE es basa a donar resposta als nostres compromisos i principis del codi ètic amb polítiques i el desenvolupament de procediments de diligència deguda per garantir el compliment per part dels col·laboradors i, eventualment, de tercers.

Eixos de gestió ètica i compliment:

- El **Codi Ètic**, de compliment obligat, estableix els principis, els compromisos i les conductes essencials en les relacions amb els grups d'interès.
- Els **Codis d'Autoregulació de la Indústria**, el compromís per part d'ESTEVE de dur a terme les activitats d'acord amb criteris ètics de professionalitat i responsabilitat. ESTEVE s'adhereix i es compromet al compliment dels codis d'autoregulació als sectors en què opera.
- El **Model de Detecció i Prevenció de Delictes**, amb l'establiment de sistemes d'organització i gestió que inclouen mesures de vigilància i control per prevenir delictes. Espanya i Itàlia disposen del model implementat i s'estan analitzant les particularitats d'altres jurisdiccions.
- **Terceres parts vinculades amb ESTEVE**. Amb l'establiment de diversos processos per assegurar que tercers coneguin i compleixin no només la normativa aplicable, sinó també les regulacions, els codis de conducta aplicables i els estàndards que en cada cas determini el grup ESTEVE.

El **Comité de Compliance** s'encarrega de promoure la difusió, la comprensió, l'actualització i el compliment del codi ètic i de gestionar i coordinar el model de prevenció i detecció de delictes a Espanya, així com de vetllar pel compliment dels codis sectorials aplicables i d'altres matèries que aquest consideri crítiques. Es configura com un òrgan supervisor i de coordinació del programa de *Compliance* del grup ESTEVE. Està presidit pel Chief Financial Officer i format pel Compliance Officer i el personal dels Departaments d'Administració i Finances, Jurídic, Qualitat, Recursos Humans i Sostenibilitat.

Durant el 2018 s'ha aprovat la política de drets humans i el procediment general d'interacció amb professionals sanitaris, organitzacions sanitàries i associacions de pacients, la implementació de la qual començarà el 2019. S'ha continuat a escala mundial amb la difusió i formació del procediment general sobre la prevenció del suborn i la corrupció i conflictes d'interès a ESTEVE. També s'ha dut a terme formació a col·laboradors interns sobre suborn, corrupció i conflictes d'interès, codis de conducta aplicables, aprovació de material promocional i publicitat institucional, donacions i sobre el model de prevenció penal.

El Consell d'Administració és informat per la Comissió d'Auditoria, que recull la informació del Compliance Officer.

Notificacions i compliment

ESTEVE té a disposició dels seus empleats diverses vies per canalitzar els dubtes sobre el codi ètic i les polítiques implementades, així com per emetre notificacions o comunicar incompliments detectats. Pots informar pels canals següents:

- Per correu electrònic (codigoetico@esteve.com) o (codeofethics@esteve.com)
- Per correu postal (a l'atenció de la Direcció d'Auditoria Interna, ESTEVE, passeig de la Zona Franca, 109, 4a planta, 08038 Barcelona, Espanya).
- Comunicació al superior jeràrquic.
- Comunicació al Departament de Recursos Humans.

Les notificacions d'infraccions enviades al superior jeràrquic i a Recursos Humans es derivaran al director d'Auditoria Interna.

En els anys reportats, el canal no ha rebut cap consulta.

El 2018 es van fonamentar dues notificacions i es van prendre les mesures disciplinàries adients; quatre es van considerar com a no fonamentades i tres estan en procés d'anàlisi. Totes s'han analitzat i tractat confidencialment. A més, el 2018 es va tancar una notificació del 2017 (no fonamentada) i una encara continua pendent.

Tots els empleats renovent anualment el compromís d'aplicació del codi ètic i les polítiques desenvolupades.

El 2018 no s'ha rebut cap denúncia, multa ni sanció significativa⁽⁷⁾ pel que fa a incidències per incompliment de codis voluntaris, codis sectorials, drets humans o legislatius, inclosos, entre d'altres, els àmbits econòmic, laboral, social i ambiental.

NOTIFICACIONS PER MITJA DEL CANAL ÈTIC

	2016	2017	2018
Protecció d'actius	1	0	0
Igualtat, diversitat i no discriminació	5	2	3
Prevenió del suborn i la corrupció	1	0	0
Compliment de la legalitat	1	4	4
Conflicte d'interès	0	0	2
Total de notificacions	8	6	9

Gestió de riscos

ESTEVE duu a terme una gestió proactiva dels riscos, que li permet identificar-los, mesurar-los i gestionar-los amb la finalitat de garantir la consecució dels objectius empresarials, la protecció dels actius, les persones i el medi ambient, i vetllar així per la sostenibilitat del Grup a llarg termini.

En funció del nivell de risc que l'organització estigui disposada a assumir, s'han planificat i implantat controls que mitiguin qualsevol risc que superi aquest nivell acceptat. Actualitzem de manera periòdica els nostres riscos a partir de quatre àmbits d'actuació: estratègic, operatiu, financer i fortuït, considerem l'anàlisi anual de materialitat en les tres dimensions que conformen la sostenibilitat (econòmica, social i ambiental) i establim plans de mitigació.

Radar de riscos ESTEVE		Identificació de temes materials		
	2016	2017	2018	Accions en curs
Estratègics	<ul style="list-style-type: none"> • Disposar de bones pràctiques de govern corporatiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Gestió de l'energia i del canvi climàtic • Focus en el pacient 	<ul style="list-style-type: none"> • Gestió de l'energia i el canvi climàtic • Focus en el pacient 	<ul style="list-style-type: none"> • Seguim pràctiques de govern corporatiu d'empreses cotitzades • Elaboració de l'inventari GEI i report d'emissions • Elaboració de la política de canvi climàtic • Ens centrem a donar solucions innovadores en salut • Investiguem en àrees de malalties no cobertes • Revisió de plans estratègics

(7) Es consideren significatives les notificacions amb sentència o acord definitiu i amb un import igual o superior a 50.000 euros satisfets en l'exercici d'informe.

Radar de riscos ESTEVE

Identificació de temes materials

	2016	2017	2018	Accions en curs
Operatius	<ul style="list-style-type: none"> Assegurar el compliment regulador Optimització del consum de recursos Promoció del codi ètic i donar resposta pel canal Oferir formació i desenvolupament a empleats Seguretat i benestar dels empleats Protecció dels drets humans Minimitzar l'impacte ambiental des de l'inici del disseny dels productes i serveis Seguretat i qualitat del producte 	<ul style="list-style-type: none"> Assegurar el compliment regulador Gestió de residus Gestió de l'aigua Promoció i formació del codi ètic Diàleg amb grups d'interès Seguretat i benestar dels empleats Reporting a grups d'interès i transparència Protecció dels drets humans Seguretat i qualitat del producte 	<ul style="list-style-type: none"> Assegurar el compliment regulador Diàleg i reporting a grups d'interès i transparència Seguretat i benestar dels empleats Protecció dels drets humans Gestió de residus Gestió de l'aigua Atracció, desenvolupament i retenció del talent Seguretat i qualitat del producte Emissions derivades dels processos de productes 	<ul style="list-style-type: none"> Bones pràctiques i sistemes de gestió auditats Organitzem taules de debat per intercanviar bones pràctiques i coneixement amb els nostres grups d'interès Reportem anualment els nostres resultats en l'estat d'informació no financera Fomentem bones pràctiques i hàbits de vida saludables Estem certificats com a empresa saludable Disposem d'una política de drets humans i de procediments de diligència deguda implementada Gestió de l'acompliment
Financers	<ul style="list-style-type: none"> Assegurar l'acompliment econòmic i la solvència de la companyia 			<ul style="list-style-type: none"> Elaboració de l'informe anual auditat

En el marc dels sistemes de gestió implementats, anualment es revisen l'evolució i les tendències dels riscos derivats de les qüestions socials, ambientals, de drets humans, de ciberseguretat o de la societat en general. Les qüestions materials no legislades, com ara el canvi climàtic, s'avaluen i es gestionen segons marcs internacionals de referència.

L'impacte de les noves tecnologies és un dels riscos principals de la societat actual. ESTEVE, en el marc ISO/IEC 27001:2013 de sistemes de gestió de seguretat de la informació, té com a pilars el compliment normatiu, la formació i la conscienciació dels empleats, la gestió de riscos i la gestió d'incidents.

Pel que fa als riscos ambientals, ESTEVE disposa d'una garantia financera de 5 milions d'euros per a tots els centres productius.

En l'àmbit de continuïtat de negoci, el 2018 s'han conclòs els plans de continuïtat de negoci de les plantes químiques a Espanya (Celrà i Banyeres del Penedès) i s'ha iniciat el procés a la planta de Mèxic i a la de la Xina.

El 2018 també es va impartir un taller d'anàlisi preliminar de riscos de seguretat de la informació. A més a més, es va concloure la implementació de la política de risc farmacèutic del catàleg de productes aprovada el 2017 i es va fer una auditoria interna per revisar-ne el procés i el funcionament.

L'Auditoria Interna, d'acord amb un pla anual aprovat per la Comissió d'Auditoria, avalua l'eficàcia i l'eficiència dels controls establerts per mitigar els riscos. Els resultats de les auditories es comparteixen amb les direccions de les àrees implicades, el Conseller Delegat i la Comissió d'Auditoria.

Durant el 2018 es va actualitzar el Mapa de Riscos del Grup per part de l'Executive Management i es va fer un seguiment periòdic dels principals riscos en les reunions periòdiques.

Tot i que actualment no es disposa d'una Política de Blanqueig de Capitals, com que es treballa amb el compliment de les bones pràctiques i els codis d'autoregulació del sector, el risc és baix. No obstant això, els propers anys treballarem en el desenvolupament d'aquesta política.

Proveïment sostenible

Durant el 2018, ESTEVE ha treballat en la Política Global de Compres per incorporar en el procés de selecció i avaluació dels proveïdors els criteris i les bones pràctiques aplicables en matèria de drets humans, laborals, ambientals, financers i d'anticorrupció.

Per donar resposta a Política de RSC i al Codi Ètic, la Política Global de Compres també té per objecte sensibilitzar en matèria de responsabilitat social el personal d'ESTEVE i altres parts interessades que intervinguin en el procés d'aprovisionament del Grup.

ESTEVE afavoreix, sempre que sigui possible, la contractació de proveïdors de proximitat⁽⁸⁾ per generar valor compartit amb les comunitats properes. A Espanya, a més, es fomenta la contractació de centres especials d'ocupació, amb més d'un 70% dels treballadors amb discapacitat. Actualment, ESTEVE col·labora amb sis centres especials d'ocupació.

Distribució geogràfica de **proveïdors de matèria primera** amb els percentatges del valor econòmic de les compres per a la planta farmacèutica de Martorelles (Espanya), així com per a les plantes químiques de Celrà i Banyeres del Penedès (Espanya), Jiutepec (Mèxic) i Shaoxing (Xina).

Compres Química Espanya ^(*)		Compres Química Xina		Compres Química Mèxic		Planta farmacèutica Espanya	
Xina	40,7%	Xina	71,9%	Xina	45,3%	Espanya	55,8%
UE (tret d'Espanya)	28,0%	Europa	25,6%	Mèxic	29,3%	Europa	24,7%
Mèxic	16,3%	Índia	1,6%	Índia	12,1%	Xina	18,0%
Espanya	11,1%	Japó	0,8%	EUA	8,2%	Índia	1,4%
EUA	1,7%	Espanya	0,1%	Europa	4,2%	Japó	0,05%
Índia	0,9%	Planta química a la Xina. 145 proveïdors de matèries primeres en total. El 86,6% del valor de les compres és de proximitat.		Espanya	0,9%	Planta farmacèutica a Espanya. 63 proveïdors de matèries primeres en total. El 55,8% del valor de les compres és de proximitat.	
Japó	0,7%			Planta química a Mèxic. 31 proveïdors de matèries primeres en total. El 28,6% del valor de les compres és de proximitat.			
Resta	0,6%						
Plantes químiques a Espanya ⁽⁹⁾ . 114 proveïdors de matèries primeres en total. L'11,1% del valor de les compres és de proximitat.							

(*) Els processos de fabricació química s'inicien majoritàriament a les plantes de la Xina i Mèxic i es finalitzen a Espanya.

Pel que fa als **proveïdors de material de condicionament**, de la planta farmacèutica, un 74,1% és de proximitat, un 23,8% és de la resta d'Europa i un 2,1% prové dels Estats Units. D'altra banda, a totes les plantes químiques és 100% de proximitat.

ESTEVE **audita** periòdicament els seus proveïdors de matèries primeres d'acord amb l'anàlisi de riscos del pla d'auditories anual. En les auditories de l'activitat Química s'inclou un apartat dels principis del Pacte Mundial (estàndards laborals i anticorrupció), que han tingut com a resultat una verificació del compliment favorable. I a la planta farmacèutica, com que el 90,3% dels proveïdors procedeix de la Unió Europea, el risc associat als drets humans es considera gairebé inexistent.

Durant el 2018 es va dur a terme una prova pilot amb la plataforma ECOVADIS per validar-la com a eina a ESTEVE per avaluar proveïdors des del punt de vista de la sostenibilitat. Hem convidat 35 proveïdors i, del 46% avaluat, cap té incompliments crítics.

Esperem tenir disponible la política global de compres durant el primer semestre del 2019.

Beneficis i impostos

ESTEVE compleix els compromisos en matèria de pagament de tributs i transparència. Dins de les pràctiques de bon govern corporatiu s'estableixen polítiques, principis i valors que regeixen el comportament ètic de la companyia i afecten totes les persones que formen el Grup. El compliment del que estableix l'estratègia fiscal està supervisat pels òrgans de govern d'ESTEVE i es reporta en els comptes anuals.

Beneficis per país ^(*)	BAI	Impostos pagats
Espanya	(13.339.877,87)	(13.819.749,25)
Itàlia	1.655.237,78	26.677,00
EUA	(22.176.988,22)	909.375,96
Portugal	1.199.596,08	207.133,96
Mèxic	2.164.932,85	746.969,51
Xina	19.015.476,07	2.832.155,75
Resta d'Europa	1.173.013,45	104.245
Total	(10.308.609,86)	(8.993.192,07)

La resta d'Europa inclou: Turquia, Alemanya, Suècia, Irlanda i Suïssa.

(*) Beneficis abans d'impostos.

(8) Es consideren proveïdors de proximitat aquells que tenen un número d'identificació fiscal que pertany al mateix país des del qual ESTEVE gestiona les compres.

(9) Volum de compra calculat a partir de l'origen de fabricació de la matèria primera.

Salut i benestar

Innovar per millorar la vida de les persones és la nostra raó de ser. Aquest compromís es materialitza en la recerca, el desenvolupament i la innovació de productes i serveis per millorar la salut i la qualitat de vida dels pacients i de la societat en general. A més, el foment de l'autocura i la promoció d'hàbits saludables estan entre les prioritats principals d'ESTEVE, i així contribueix a la sostenibilitat dels sistemes sanitaris.

Objectius 2018

Continuar la recerca en malalties minoritàries: síndrome de Sanfilippo A, B i síndrome de Hunter.	100%
Acabar el desenvolupament de la Fase III als EUA del cocristall E-58425.	100%
Iniciar el programa de desenvolupament clínic del projecte de dolor MuMo1.	100%
Publicar els resultats del projecte VACS a la Comunitat de Madrid.	100%

Objectius 2019-2021

Reforçar amb <i>partners</i> el llançament comercial del cocristall als EUA i la Unió Europea.
Avançar en la plataforma col·laborativa que promou l'alfabetització de la població gràcies a un model europeu HL-EU per dissenyar mesures estratègiques que fomentin la corresponsabilitat de les persones en la cura i l'autogestió de la seva malaltia.
Continuar avançant en la recerca de malalties rares (Sanfilippo A).

Seguretat dels pacients

La seguretat dels pacients és l'eix fonamental de la nostra activitat. Cada etapa del cicle de producció d'un medicament està subjecta a normatives molt estrictes. ESTEVE disposa de sistemes de gestió de la qualitat i de farmacovigilància i vetlla perquè els nostres productes i serveis tinguin la màxima qualitat.

Disposem d'un sistema de gestió i atenció al client enfocat a la resolució de consultes i reclamacions.

Qualitat i informació dels productes

Tots els centres de recerca i les plantes de fabricació d'ESTEVE disposen de sistemes de gestió de la qualitat (SGC) basats en normes de garantia de qualitat i seguretat del medicament en tots els processos, des de la recerca (GLP i GCP) fins a la fabricació (GMP i Llei 29/2006, de 26 de juliol, de garanties i ús racional dels medicaments) i la distribució de medicaments per a ús humà (GDP i 2013/C 343/01).

Les auditories internes i externes que fem ens permeten mantenir el control per garantir-ne el compliment. Els clients i les autoritats inspeccionen periòdicament les plantes productives per confirmar l'adequació a les normes i disposar de les garanties necessàries.

El pacient, seguint les regulacions, pot trobar informació sobre el producte a les etiquetes, als prospectes i als estoigs.

Seguretat en els assaigs clínics

La protecció dels pacients que participen en assaigs clínics patrocinats per ESTEVE és una prioritat de tots els programes de recerca/assaigs clínics (previus o posteriors a l'autorització), es desenvolupen sota les estrictes normes de Bona Pràctica Clínica o GCP i s'adhereixen als principis establerts a la Declaració d'Hèlsinki. Aquest compromís està recollit a la Política de Drets Humans d'ESTEVE.

El benestar, la integritat personal i la seguretat dels participants són sempre la màxima prioritat d'ESTEVE. Es respecta el dret a la privadesa per part dels participants amb la signatura d'un consentiment informat, autoritzat pel Comitè Ètic i l'autoritat reguladora corresponent, en què es descriuen amb detall tots els aspectes de l'assaig clínic, incloent-hi els riscos potencials. A més, en cada assaig clínic, s'estableixen procediments específics per garantir el compliment pel que fa a la comunicació ràpida d'esdeveniments adversos potencials.

Farmacovigilància

El sistema de farmacovigilància d'ESTEVE compleix la normativa internacional i les guies europees de bones pràctiques de farmacovigilància (GVP) i, així, promou l'ús segur dels seus medicaments i proporciona puntualment tota la informació de seguretat a professionals sanitaris, pacients i autoritats sanitàries.

El sistema abasta la monitorització i la gestió dels registres de productes comercialitzats pels diversos negocis d'ESTEVE.

Pel que fa a l'activitat de detecció de senyals de seguretat amb totes les reaccions adverses rebudes amb els medicaments comercialitzats per ESTEVE, s'ha demostrat que la relació benefici-risc de tots ells és satisfactòria.

Reclamacions i Atenció al Client

A ESTEVE disposem d'un model de gestió i atenció al client per agilitzar la recepció i resolució de reclamacions i altres consultes dels productes d'ESTEVE. L'objectiu d'aquest servei és resoldre els dubtes, les queixes o les reclamacions dels nostres clients, amb transparència i claredat.

Nombre de reclamacions sobre medicaments

2016	2017	2018
384	228	197

Les reclamacions que rep el Departament de Qualitat sobre els medicaments estan gestionades íntegrament.

Nombre de consultes rebudes a Atenció al Client

2016	2017	2018
1.900	1.886	1.691

De les reclamacions rebudes al web, estan totes contestades i tancades, tret d'un 3,4% del 2018 que continuen en curs.

Pacients i compromís amb la societat

ESTEVE està compromesa a millorar la qualitat de vida de les persones en la prevenció de les patologies cròniques, estimulants i fomentant la participació entre els diversos actors i nivells del sistema i promovent la innovació per mitjà dels diversos programes o eines que tenen com a focus el pacient i la contribució a la sostenibilitat del sistema sanitari.

Coreponsabilitat i autocura del pacient

Nom	Descripció del projecte	Aspectes destacables de 2018
ALFAHEALTH	Plataforma col·laborativa que promou l'alfabetització de la població gràcies a un qüestionari europeu HL-EU per dissenyar mesures estratègiques que fomentin la coreponsabilitat de les persones en la cura i l'autogestió de la seva malaltia www.alfahealth.es	Elaboració de l'estudi a la Comunitat de Madrid amb la participació de la Viceconselleria d'Humanització de l'Assistència Sanitària.
Medafar	Plataforma telemàtica de comunicació bidireccional entre farmacèutic i metge sobre la medicació dels pacients.	Desenvolupament, llançament i formació de la plataforma Medafar a metges i farmacèutics comunitaris dels centres de salut de Torreveja, San Luis i Calp. Resultats del projecte pilot: 2.100 derivacions entre professionals sanitaris.
Eina de gestió clínica en diabetis mellitus tipus 2	Eina de gestió amb indicadors clau per optimitzar la clínica dels pacients amb diabetis mellitus tipus 2 en els centres d'atenció primària.	Posada en marxa d'una prova pilot a cinc centres d'atenció primària de cinc comunitats autònomes per definir i consensuar els indicadors clau per a la presa de decisions en la gestió multidisciplinària dels pacients amb diabetis tipus 2.
Excellence Farmàcia Hospitalària	Programa de desenvolupament d'habilitats adreçat a especialistes en farmàcia hospitalària per optimitzar la coordinació i la relació amb els equips assistencials i oferir una assistència farmacèutica basada en la humanització i en l'excel·lència en l'atenció al pacient.	Desenvolupament del primer programa a escala nacional: juny del 2018. Assistència de 25 especialistes de farmàcia hospitalària.
Jornada: gestió del dolor crònic	Jornada de debat sobre dolor crònic: gestió eficient dels recursos, satisfacció dels pacients i millora de la salut.	Primera jornada amb l'assistència dels principals decisors pel que fa a gestió de les comunitats autònomes.
Estudi de pacients: conèixer i educar en el dolor en la malaltia crònica	Col·laboració amb la Societat Espanyola del Dolor i la Plataforma de Pacients que pretén analitzar la situació actual del diagnòstic i l'atenció sociosanitària del dolor en la malaltia crònica, aprofundir en les opcions de tractament per al maneig del dolor crònic i conèixer l'impacte d'aquest en la qualitat de vida dels pacients que el pateixen, així com saber quina és la informació disponible, per als pacients, sobre com gestionar el dolor crònic.	Presentació dels resultats i publicació de l'informe <i>El dolor en la enfermedad crónica</i> .
I Jornada de RSC: un compromís de tothom. Hospital Clínic San Carlos-Madrid	Impulsar la RSC i la implementació, per mitjà d'aliances, d'iniciatives enfocades a la humanització dels mitjans sanitaris per a una millor atenció al pacient, donant resposta junts als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS3 i ODS17) amb l'Agenda 2030.	Presentació d'ESTEVE com a agent implicat en el desenvolupament de polítiques de responsabilitat social que contribueixin a la humanització i a la proximitat al pacient.

Més informació a www.estevefarma.com/paciente-cuidador

Accés a la salut i salut activa

Per millorar l'accés a la salut i promoure la salut activa, dels treballadors i de la societat, cooperem en aliança amb diversos accionistes. Col·laborem amb organitzacions sanitàries, de pacients i civils, promovem l'accés a medicaments, fomentem hàbits de vida saludables i ajudem a la inserció laboral de persones en risc d'exclusió social, entre d'altres. ESTEVE està subjecta a codis d'autoregulació que regulen les transferències de valor a les organitzacions i professionals sanitaris.

	2016	2017	2018
Total d'euros donats	1.010.875	1.585.318	1.138.100
Euros donats a associacions de pacients	42.521	33.300	20.600
Euros donats a organitzacions sanitàries ^(*)	556.304	1.204.750	655.950
Euros donats a organitzacions de la societat civil	412.050	347.268	462.550
Beneficiaris de l'acció social	10.116	8.937	5.874

(*) Inclou la Fundació del Dr. Antoni Esteve.

El Procediment de Donacions aprovat el 2018 ens permet donar més solidesa al procés tot formalitzant els circuits de selecció, aprovació i control de les diverses donacions fetes, la qual cosa ens permet ser més transparents durant tot el procés.

Projectes destacats

Els nostres projectes es trien a partir dels principis de necessitat, proximitat i generació de valor. Col·laborem amb organismes diversos amb experiència i reputació acreditades en els eixos següents:

- Accés a la salut i promoció d'hàbits saludables
- Inserció laboral i emprenedoria social
- Protecció del medi ambient

Del 2018 destaquem:

Nens vacunats. Programa Gavi_ vacunació infantil

2016	2017	2018	Des del 2008
1.160	1.500	1.693	10.387

Beneficiaris del fons d'ajuda humanitària i emergències – Farmamundi

2016	2017	2018	Des del 2010
2.503	2.646	2.557	29.947

Batecs que sumen: nombre de desfibril·ladors instal·lats a Espanya

2016	20
2017/2018	30

També volem destacar, en l'eix ambiental, la línia d'acció iniciada el 2017 "Salut i naturalesa" en col·laboració amb "Sèlvans", que té per objectiu la conservació del patrimoni forestal més singular, madur i d'alt valor ecològic, així com la valorització dels enormes serveis ecosistèmics que ens ofereixen, també en relació amb la salut i el benestar de les persones.

El 2018, ESTEVE va col·laborar amb Sèlvans en la posada en marxa d'una xarxa pilot de set boscos amb funcionalitat terapèutica a la província de Girona, com a nou servei de salut i benestar per a la societat, pioner a escala europea, inspirat en les experiències d'èxit consolidades al Japó i Corea del Sud. L'objectiu final serà integrar progressivament aquestes teràpies forestals en el sistema de salut i els serveis de benestar social i família.

Més informació a www.esteve.com

Qüestions relatives al personal

El compromís d'ESTEVE amb els seus empleats i les comunitats en què opera se centra a crear llocs de treball de qualitat, en un entorn segur, saludable, divers, inclusiu i solidari, tot desenvolupant el talent intern i la innovació en els mètodes de treball necessaris per a la feina del futur.

Objectius 2018

Implementar el projecte de transformació cultural associat al canvi de seu corporativa.	100%
Llançar el nou model d'avaluació del potencial per a posicions no directives.	100%
Implementar noves actuacions de promoció de la salut en els eixos d'alimentació saludable i exercici físic.	100%

Objectius 2019-2021

Definir i implementar la política global sobre igualtat, diversitat i no discriminació.
Dur a terme una formació sobre el protocol d'assetjament.
Analitzar accions per incrementar la conciliació de la vida familiar i laboral.

Ocupació

Donem suport a la creació de llocs de treball de qualitat per mitjà de la contractació indefinida i prestant una atenció especial a les relacions laborals. Promovem un entorn laboral sa, segur i saludable amb la implementació de Sistema de Gestió que segueixen els estàndards internacionals OHSAS 18.001. El foment de la igualtat i la diversitat forma part del Codi Ètic i es té en compte en els processos de gestió de Recursos Humans. La igualtat d'oportunitats i el respecte per la diversitat formen part dels valors d'ESTEVE. La companyia potencia la igualtat d'oportunitats i promou la no discriminació per motius de gènere en la selecció, formació i promoció.

En aquest sentit, la nostra estratègia de transformació amb la nova organització preveu:

- Fer créixer les persones amb visió transversal, transparent i de confiança perquè cada persona aporti el màxim valor a l'organització i obtingui el millor desenvolupament per a si mateixa en un entorn segur i saludable.
- Ser captadors de talent per als que vulguin dedicar-se a ajudar els pacients.
- Fer evolucionar els mètodes de treball impulsant una cultura col·laborativa i d'emprenedoria, amb una visió global enfocada a l'agilitat i a l'obtenció de resultats, sempre entorn dels valors i principis amb comportaments ètics.

El 2018, ESTEVE tenia 2.371 empleats, cinc plantes productives i tres centres d'R+D.

A més dels empleats en plantilla, ESTEVE disposa d'un 5% de personal extern⁽¹⁰⁾. Pel que fa a les diverses nacionalitats, els càrrecs de responsabilitat són ocupats principalment per persones del país on es duu a terme l'activitat. La rotació mitjana el 2018 va ser del 16,6%.

(10) Personal extern: inclou ETT i totes aquelles persones que duen a terme algun servei per a ESTEVE a compte i risc d'una altra empresa.

- Distribució d'empleats per país, gènere, edat i classificació professional:

Distribució d'empleats per país i gènere

País	2016			2017			2018		
	Nombre d'empleats per gènere			Nombre d'empleats per gènere			Nombre d'empleats per gènere		
	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total	Dones	Homes
Espanya	1.833	804	1.029	1.937	843	1.094	1.721	716	1.005
Mèxic	158	36	122	178	42	136	173	42	131
Xina	297	71	226	338	79	259	320	77	243
EUA	58	30	28	57	30	27	42	24	18
Resta d'Europa ^(*)	128	52	76	127	49	78	115	42	73
Total	2.474	993	1.481	2.637	1.043	1.594	2.371	901	1.470

Distribució d'empleats per país i edat

País	2016				2017				2018			
	Total	<30	30-50	>50	Total	<30	30-50	>50	Total	<30	30-50	>50
Espanya	1.833	82	1.337	414	1.937	100	1.394	443	1.721	81	1.251	389
Mèxic	158	38	108	12	178	47	119	12	173	45	118	10
Xina	297	113	179	5	338	128	205	5	320	92	221	7
EUA	58	7	34	17	57	8	30	19	42	4	25	13
Resta d'Europa ^(*)	128	15	100	13	127	13	98	16	115	10	93	12
Total	2.474	255	1.758	461	2.637	296	1.846	495	2.371	232	1.708	431

Distribució d'empleats per país i categoria professional

País	2018				
	Directors ^(**)	Tècnics	Administratius	Comercials	Operaris
Espanya	55	780	108	341	434
Mèxic	11	84	7	0	71
Xina	9	133	66	0	112
EUA	2	9	25	6	0
Resta d'Europa ^(*)	5	16	7	87	0
Total	82	1.003	228	438	617

(*) La resta d'Europa inclou: Portugal, Itàlia, Suècia, Turquia i Irlanda.

(**) La categoria professional de directors inclou el rang més alt de direcció, que és Executive Management.

- Distribució d'empleats per país i tipologia de contracte:

Nombre d'empleats per país i tipus de contracte

País	Indefinit	Temporal
Espanya	1.702	19
Mèxic	173	0
Xina	49	271
EUA	42	0
Resta d'Europa ^(*)	114	1
Total	2.080	291

- Mitjana anual de contractes el 2018 per país, categoria professional, gènere i edat:

Mitjana anual de contractes el 2018 per país i gènere

País	2018									
	Indefinits		Temporals		Temps complet			Temps parcial		
	Total	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Espanya	1.825	777	1.047	37	25	12	1.852	794	1.058	9
Mèxic	173	42	131	0	0	0	173	42	131	0
Xina	228	58	170	92	20	72	320	77	243	0
EUA	54	25	29	0	0	0	54	25	29	0
Resta d'Europa ^(*)	118	47	71	1	0	1	119	48	71	0
Total	2.398	949	1.448	130	45	85	2.518	986	1.532	9

Mitjana anual de contractes el 2018 per país i categoria professional

País	2018																							
	Indefinitos						Temporals						Temps complet						Temps parcial					
	Total	D	T	A	C	O	Total	D	T	A	C	O	Total	D	T	A	C	O	Total	D	T	A	C	O
Espanya	1.821	59	802	121	398	440	39	0	36	0	3	0	1.849	59	831	119	400	440	9	0	7	2	0	0
Mèxic	173	11	84	7	0	71	0	0	0	0	0	0	173	11	69	21	1	71	0	0	0	0	0	0
Xina	228	9	84	56	0	79	92	0	49	10	0	33	320	9	133	66	0	112	0	0	0	0	0	0
EUA	65	0	16	40	9	0	0	0	0	0	0	0	65	0	16	40	9	0	0	0	0	0	0	0
Resta d'Europa ^(*)	118	9	14	5	89	1	1	0	0	1	0	0	119	9	10	10	89	1	0	0	0	0	0	0
Total	2.405	88	985	243	497	591	132	0	85	11	3	33	2.526	88	1.059	256	499	624	9	0	7	2	0	0

Nota: (D) directors, (T) tècnics, (A) administratius, (C) comercials, (O) operaris.

Mitjana anual de contractes el 2018 per país i edat

2018																
País	Indefinitos				Temporals				Temps complet				Temps parcial			
	Total	<30	30-50	>50	Total	<30	30-50	>50	Total	<30	30-50	>50	Total	<30	30-50	>50
Espanya	1.825	66	1.308	451	37	19	18	0	1.852	85	1.323	445	9	0	3	6
Mèxic	173	43	120	10	0	0	0	0	173	43	120	10	0	0	0	0
Xina	228	35	186	7	92	57	35	0	320	92	221	7	0	0	0	0
EUA	63	9	33	21	1	1	0	0	64	10	33	21	0	0	0	0
Resta d'Europa ^(*)	113	11	91	11	1	1	0	0	114	12	91	11	0	0	0	0
Total	2.402	164	1.738	500	131	78	53	0	2.523	242	1.788	494	9	0	3	6

- Distribució d'acomiadaments per edat, gènere i categoria professional:

Distribució d'acomiadaments per edat, classificació professional i gènere

	<30	30-50	>50	Directors	Tècnics	Administratius	Comercials	Operaris	Dones	Homes
Total	16	136	39	8	60	20	78	25	95	96

Diversitat, igualtat i inclusió

A ESTEVE apostem per la diversitat. El percentatge de dones a la nostra plantilla era del 38% respecte del total d'empleats. El 2018 es va revisar amb els representants legals dels treballadors el protocol d'igualtat de les societats espanyoles que donen resposta a la Llei Orgànica 3/2007 per a la igualtat efectiva d'homes i dones, així com el protocol en cas de qualsevol tipus d'assetjament. Aquest protocol recull el rebuig de qualsevol comportament que tingui per objecte atemptar contra la dignitat de les persones o crear entorns discriminatoris ofensius o intimidatoris i indica com s'ha d'actuar en cas de qualsevol situació detectada. El Codi Ètic, aplicable a tots els empleats d'ESTEVE, també rebutja tota mena de discriminació o assetjament i ens comprometem a aplicar-lo per prevenir, detectar, corregir i sancionar aquest tipus de conducta en l'àmbit laboral d'ESTEVE.

ESTEVE està compromesa amb la **integració laboral de les persones amb discapacitat** per mitjà de la col·laboració amb diverses organitzacions que promouen la col·locació i el desenvolupament d'aquestes persones. Tenim 13 persones amb discapacitat en plantilla. A Espanya, en compliment de la legislació LISMI, col·laborem amb institucions de persones amb capacitats diferents i contractem serveis amb centres especials de treball (CET) en els nostres centres de treball.

Els treballadors d'ESTEVE amb fills amb discapacitat en un grau igual o superior al 33% que formin part del programa Pla Família i que es vegin inclosos en un procediment de regulació d'ocupació per part de l'empresa, o bé en una situació de prejubilació, podran continuar gaudint del programa Pla Família durant un any més després de la notificació de desvinculació amb l'empresa.

Nombre de beneficiaris del Pla Família

2016	2017	2018
11	12	11

Dos treballadors que han estat baixa el 2018, amb fills amb discapacitat, mantindran el Pla Família durant el 2019.

Els nostres centres disposen de mesures d'accessibilitat per facilitar l'accés, la mobilitat i l'evacuació en cas d'emergència per a les persones, tant internes com visites, amb discapacitat.

ESTEVE té implantades **mesures de conciliació de la vida familiar i professional** i permisos retribuïts amb l'objectiu que els col·laboradors puguin desenvolupar la seva carrera professional en les mateixes condicions, independentment de la situació familiar. Tot i que no s'ha explicitat una política de desconnexió digital, disposem de flexibilitat horària per organitzar la nostra vida personal amb la laboral.

ESTEVE respecta i garanteix els drets bàsics d'associació i negociació col·lectiva de tots els empleats, d'acord amb la normativa dels països on opera i els convenis col·lectius vigents. En les eleccions sindicals es determina la composició dels diversos comitès d'empresa, així com els delegats de personal, que seran els òrgans interlocutors amb la representació de l'empresa i els agents presents a les negociacions col·lectives. Si no hi ha negociacions específiques, es reuneixen quan les circumstàncies ho requereixen. Els representants escollits disposen d'un crèdit horari sindical per poder exercir les seves funcions.

Quant a l'**organització del temps** de treball, s'han implementat iniciatives com ara la de fer un ús òptim de les reunions o la reducció del nombre de reunions. També s'han donat consells sobre com gestionar els lladres de temps i ser més eficients, o com utilitzar correctament el correu electrònic.

Hi ha un calendari laboral establert per la legislació de cada país que marca els dies laborables i els festius. També es disposa de mesures regulades pels convenis col·lectius de cada país per disposar l'organització del temps de feina. ESTEVE compleix la legislació laboral en matèria de relacions socials en els diversos països on opera.

Els **canvis organitzatius** se solen comunicar primer als representants dels treballadors i a les persones de les àrees implicades amb un període mínim d'antelació d'entre una i dues setmanes. L'anticipació d'aquesta comunicació depèn, entre d'altres aspectes, del grau d'afectació i del nombre de persones que es veuran implicades en el canvi, preveient sempre la legislació vigent.

Al desembre del 2018, la companyia es va veure obligada a fer un expedient de regulació d'ocupació per estabilitzar la situació econòmica i alinear l'estructura d'acord amb el nou pla estratègic. La negociació i el pla de comunicació als empleats s'ha dut a terme amb els representants legals dels treballadors.

Desenvolupament professional

Disposem d'un sistema d'avaluació de l'acompliment i d'identificació del potencial. Les seves valoracions són la base per detectar i construir el mapa de talent intern que impulsa el creixement professional dels nostres empleats. La gestió del talent facilita tenir les persones adequades als llocs adequats i l'adaptació dels coneixements, les actituds i les competències als requisits de l'entorn. Es disposa d'un procediment per identificar les necessitats de formació, incorporar-les al pla anual i dedicar els recursos necessaris per a la seva execució.

Gestió de l'acompliment

Amb reunions periòdiques, responsable i col·laborador intercanvien informació sobre els objectius i les competències del perfil per tal de millorar l'adequació persona-lloc de treball. El 2018 vam tenir cobert el 42% de la plantilla.

% de la plantilla amb gestió de l'acompliment

2016	2017	2018
39%	40%	42%

En l'exercici 2018, la distribució per sexe i per categoria professional va ser la següent:

Distribució de la gestió de l'acompliment

Distribució per sexe				Distribució per categoria professional				
Dones		Homes		Directors	Tècnics	Administratius	Comercials	Operaris
460	51%	537	37%	56	453	69	296	123

El 2018 es va prioritzar, per a la cobertura de vacants, el talent intern i es va actualitzar el mapa de talent directiu amb els directors d'incorporació recent. A més a més, es va continuar amb els plans de successió per a càrrecs directius clau.

Formació i desenvolupament

El 2018 es va mantenir l'esforç a desenvolupar l'equip humà per mitjà de la formació.

Formació i desenvolupament	2016	2017	2018
Mitjana d'hores de formació per empleat	17,2	22,1	24,3
% de la plantilla formada	85,6	73,3	87,3

Durant el 2018 es va continuar amb els programes de formació del personal tant presencials, per a interns o externs, com amb plataformes o ponents de prestigi. El nombre total d'hores de formació va ser de 57.765.

La distribució de les hores de formació per categoria professional és la següent:

Nombre total d'hores de formació per categoria professional

Distribució per categoria professional

Directors	Tècnics	Administratius	Comercials	Operaris
1.973	29.255	7.440	2.248	16.849

ESTEVE col·labora amb diversos centres educatius per donar suport a la formació i l'ocupació juvenil amb l'establiment de convenis de pràctiques, la col·laboració amb el màster en experimentació en química fina⁽¹¹⁾ i amb la formació dual a la planta química de Celrà.

Col·laboració en la formació d'estudiants	2016	2017	2018
Nombre d'estudiants universitaris en pràctiques	27	21	10
Nombre d'estudiants del màster en pràctiques	11	10	10
Nombre d'estudiants en formació dual	4	2	2

Remuneració

ESTEVE disposa d'una política retributiva definida en el marc de la normativa específica aplicable al nostre sector. Es promou un tracte igualitari entre homes i dones. El model recompensa el nivell de responsabilitat i la trajectòria professional, vetllant per l'equitat interna i la competitivitat externa.

Remuneració mitjana per gènere i categoria professional 2018

	Directors ^(*)	Comercials	Tècnics	Administratius	Operaris
Dones	146.900,97	66.039,98	45.662,22	39.026,57	28.873,05
Homes	201.632,59	64.959,52	42.507,15	55.051,09	26.046,93

Remuneració mitjana per edat 2018

<30	19.943,99
30-50	44.957,74
>50	76.770,10

(*) La remuneració mitjana de directors inclou el rang més alt de direcció, que és *Executive Management*.

Les remuneracions mitjanes reportades i utilitzades per calcular la bretxa es corresponen amb la remuneració bruta anual teòrica (salari base + variables *target*) que es percebrà.

La bretxa salarial per categories professionals és del (2,78)%. Les diferències que s'observen en les remuneracions mitjanes d'alguns col·lectius són degudes principalment a factors com ara l'antiguitat, la classificació en els mateixos grups professionals de categories diverses i la proporció diferent d'homes i dones en cada categoria professional i país.

(11) Iniciativa conjunta entre la Universitat Autònoma de Barcelona i Esteve Química. La durada del màster és de dos anys.

Seguretat, salut i benestar a la feina

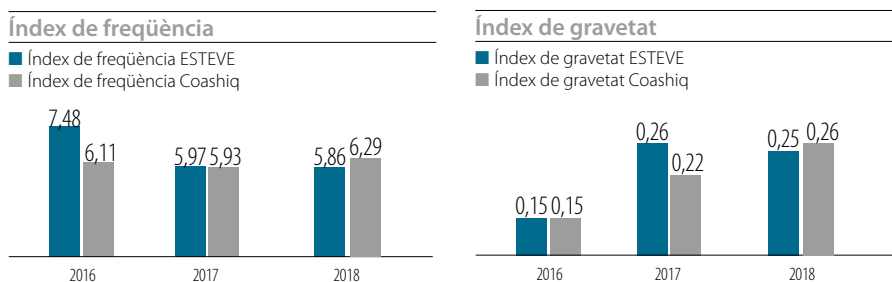
ESTEVE té cura d'un nivell òptim de seguretat, salut i benestar en el marc dels sistemes de gestió OHSAS 18001 implantats i referma el compromís dels col·laboradors amb la cultura de la prevenció d'acord amb els nostres valors i amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible amb l'atenció centrada en les persones i en la seva seguretat. Es disposa de procediments específics per a la identificació i avaluació de riscos, així com per a la notificació i investigació d'accidents i incidents. L'acompliment dels Sistemes de Gestió se segueix periòdicament amb els indicadors clau i les auditories internes i externes anuals.

Accidentalitat laboral

El percentatge total d'accidents del personal d'ESTEVE ha disminuït, però han augmentat lleugerament els dies totals de baixa. No hem tingut cap malaltia professional.

Nombre total d'accidents laborals i malalties professionals	2016		2017		2018	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
Nombre d'accidents AMB baixa	21	11	18	9	17	10
Nombre d'accidents SENSE baixa	20	10	27	5	21	8
Nombre d'accidents <i>in itinere</i>	15	6	11	5	8	10
Nombre de malalties professionals	0	0	1	0	0	0
Total del personal de la plantilla d'ESTEVE	56	27	57	19	46	28
Nombre d'accidents de personal extern AMB baixa	4	0	3	0	4	2

L'índex de freqüència ha augmentat lleugerament respecte de l'any anterior, tot i que l'índex de gravetat es manté igual que l'any anterior.

El 2018 hi va haver un accident mortal en el transcurs de la feina les causes del qual van ser alienes a l'activitat de la companyia.

Durant el 2018 es van dur a terme canvis organitzatius en l'estructura de la companyia per adaptar-la a les necessitats del mercat. També s'ha dut a terme el trasllat de seu corporativa, cosa que representa no només un canvi físic, sinó també un canvi de model de manera de treballar, que fomenta la col·laboració. El projecte incorpora la filosofia *paperless*, que fomenta la feina en un entorn digital.

De conformitat amb la legislació vigent i els convenis col·lectius, ESTEVE vetlla pels drets laborals. El percentatge d'empleats inclosos en els convenis col·lectius és del 89,1%. Aquests convenis inclouen, entre d'altres, els aspectes relacionats amb la seguretat i la salut a la feina amb èmfasi en la implementació de mesures preventives i el foment de la relació i diàleg amb els representants dels treballadors. Es disposa de comitès paritaris de seguretat i salut a tots els països per vetllar pel compliment de les normatives vigents.

El nombre total d'hores d'absentisme a ESTEVE durant el 2018 va ser de 132.970 hores.

Promoció de la salut a la feina: ESTEVE, empresa saludable

ESTEVE forma part de la xarxa europea d'empreses saludables, que són aquelles empreses que, a més de garantir el compliment legal dels aspectes de la salut en el lloc de treball, gestionen la salut dels treballadors des d'un enfocament integral i consideren la salut en totes les polítiques de l'empresa. Cada any es fan els reconeixements mèdics que estableix la legislació vigent. En la formació inicial es facilita informació sobre aquestes mesures a les noves incorporacions.

El programa **ESTEVE, empresa saludable té com a objectiu fomentar el benestar personal i el desenvolupament empresarial**. Se centra en els quatre eixos del projecte "MOVE EUROPE", projecte europeu de promoció de la salut a la feina impulsat per ENWHP (Xarxa europea d'empreses saludables) amb l'objectiu de millorar els hàbits de salut dels treballadors i de la societat.

Durant el 2018 es van dur a terme diverses accions de promoció de la salut i hàbits saludables en els quatre eixos: **Mou-te** (fomentant l'exercici físic per adquirir hàbits de vida saludables mentre contribuïm a un repte social escollit pels empleats); **Nodreix-te** (fomentant activitats d'alimentació saludable entre els empleats, així com en els centres amb menjador laboral propi en què els menús s'elaboren amb productes de proximitat i s'informa sobre el contingut d'al·lèrgens o es disposa de fruita fresca un dia a la setmana en els centres de treball); **Cuida't** (fomentant la participació en els controls sanitaris preventius programats segons gènere i edat); i **Positivitza't** (fomentant la participació en les accions del programa de voluntariat al desenvolupament de competències i, gràcies a la seva generositat, contribuir a la seva salut psicològica i felicitat).

Voluntariat corporatiu

ESTEVE manifesta el seu compromís amb el voluntariat i facilita que els seus col·laboradors interns s'involucrin, per mitjà de les activitats que es duen a terme, en les problemàtiques socials de les comunitats properes on opera la companyia. Amb això, contribuïm a desenvolupar les competències dels col·laboradors, a millorar-ne la salut psicològica i a generar benestar per a la societat.

Cuidem la relació amb el nostre entorn i construïm relacions de col·laboració amb diverses organitzacions per donar resposta a les necessitats de les comunitats en les quals operem. Generem valor compartit facilitant l'accés a la salut i al benestar a col·lectius vulnerables i preservem la biodiversitat i l'entorn fomentant la involucració dels nostres empleats amb el voluntariat corporatiu i la participació d'aquests en campanyes solidàries.

El nostre programa "Smiles" de voluntariat corporatiu d'ESTEVE se centra en tres eixos d'actuació vinculats a l'activitat de la companyia:

- Promoció d'hàbits saludables i accés a la salut de col·lectius vulnerables.
- Inserció laboral de col·lectius en risc d'exclusió social.
- Reducció de l'impacte ambiental i conservació d'espais naturals.

	2016	2017	2018
Persones solidàries	612	647	469
Voluntaris en accions presencials	232	228	178
Participants en Mou-te	191	219	248
Donants de sang	105	90	43
Nivell de satisfacció mitjà dels voluntaris	9,4 sobre 10	9,6 sobre 10	9,4 sobre 10
Voluntaris per a la classificació d'aliments	100	105	107
Voluntaris que acompanyen nens hospitalitzats		13	29
Participants en accions relacionades amb el medi ambient	76	75	36
Mentors/beneficiaris de la Fundació Princesa de Girona	2/2	2/2	2/2
Mentors/beneficiaris de la Fundació Prevent/ESADE Barcelona	5/18	4/35	4/89
Quilos de roba per a la Fundació Formació i Treball	1.600	1.964	1.326
Beneficiaris del Programa Paidós de Càritas	5	79	96

ESTEVE està compromesa amb la inserció laboral dels col·lectius vulnerables centrant-se en joves (50% d'atur juvenil a Espanya) i en persones amb discapacitat (75% d'atur a Espanya) per mitjà de processos de mentoria que els ajudin a assolir els seus objectius d'inserció laboral o creació del seu propi negoci.

248 col·laboradors d'ESTEVE han assolit el repte de moure's 150.000 quilòmetres per aconseguir millorar els seus hàbits d'exercici físic i sis mesos de recerca per al càncer infantil: "Mou-te, per tu i per ells."

Qüestions mediambientals

ESTEVE, compromesa amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible i d'acord amb els nostres valors, disposa d'una Política de Prevenció i Medi Ambient que se centra en la cura de les persones i de l'entorn i té procediments específics per identificar i avaluar impactes ambientals i per gestionar els principals vectors ambientals. Portem a terme les nostres activitats des del respecte a les persones i al medi ambient, considerem els riscos i els impactes ambientals i apliquem les millors pràctiques i tecnologies disponibles per prevenir la contaminació.

ESTEVE té implementats en tots els centres productius Sistemes de Gestió ISO 14001 que s'auditen, de manera interna i externa, anualment per tal de minimitzar riscos. A més, disposa de certificacions ambientals específiques dels països on opera, com ara la Certificació d'Indústria Neta, que atorga la Secretaria de Medi Ambient i Recursos Naturals (SEMARNAT), conjuntament amb la Procuradoria Federal de Protecció a l'Ambient (PROFEPA), del Govern de Mèxic.

Objectius 2018

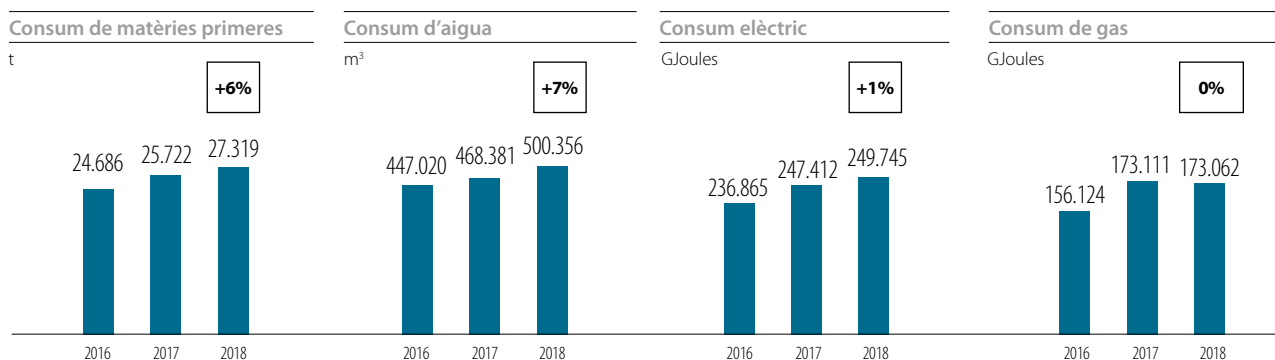
Resiliència contra el canvi climàtic	100%
Fer una auditoria d'eficiència energètica a la planta de Sintenovo	100%

Objectius 2019-2021

Definir i implementar la Política Global de Canvi Climàtic
Implementar iniciatives que afavoreixin l'economia circular

Optimització de consums

Un dels eixos d'actuació ambiental a ESTEVE és l'optimització de recursos i la gestió responsable. Els consums de matèries primeres i els consums energètics i d'aigua es gestionen tenint en compte la varietat del catàleg de productes fabricats i que aquests recursos no estan limitats localment en els països on opera.

Pel que fa a les matèries primeres, el 2,3% es reinverteix en els propis processos, la qual cosa suposa una reutilització de 630 tones de dissolvents en l'activitat química.

Durant el 2018, el consum d'electricitat de xarxa en els centres productius d'Espanya procedeix de fonts d'energies renovables i incorpora l'energia generada per les plaques fotovoltaïques per a l'autoconsum a la planta de Martorelles.

El consum d'energia indirecte no es considera material per a les nostres activitats.

La captació total de l'aigua en els centres on opera ESTEVE és un 94% del subministrament de xarxa municipal i un 6% d'aigües subterrànies.

Canvi climàtic

ESTEVE està adherida al programa de les Nacions Unides "Caring for Climate" des del 2009. Com a part del nostre compromís per mitigar els impactes derivats del canvi climàtic i integrar aquests riscos en el nostre model de gestió de riscos, estem treballant per seguir les indicacions del Task Force on Climate-related Disclosures (TCFD) incorporant-les a la nostra Política de Canvi Climàtic. Tenim implementades accions orientades a la reducció de les emissions de CO₂ incorporant energies renovables, implementant millores d'eficiència energètica a les instal·lacions i promovent comportaments sostenibles per alinear-nos amb els escenaris definits internacionalment.

Estem treballant en una Política Global de Canvi Climàtic tot preveient els riscos físics, que són els que es deriven directament del canvi climàtic, i els riscos de transició, que són els reguladors per assolir els Acords de París, i valorant les oportunitats entorn d'aliances i iniciatives sostenibles.

Pel que fa a riscos físics, el 2018 vam fer un estudi sobre l'impacte de la previsió climatològica a llarg termini a les diverses ubicacions on opera ESTEVE. L'estudi avalua com els esdeveniments extrems de canvi climàtic, com ara la temperatura, les inundacions, les sequeres o les tempestes, poden afectar als països on tenim centres productius. En aquest moment s'està valorant la manera de mitigar aquests riscos.

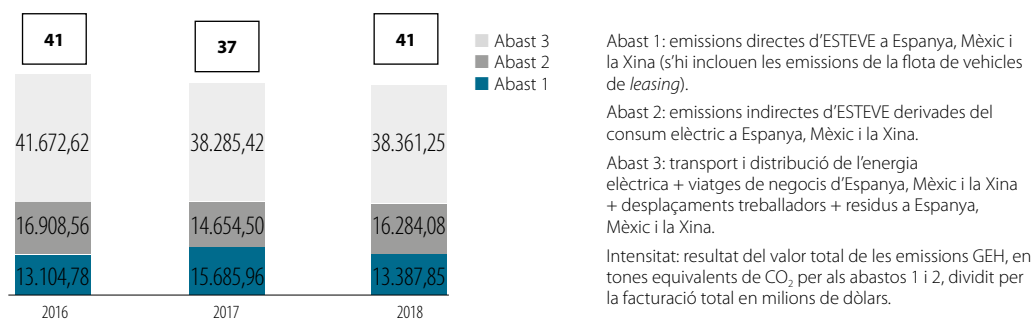
Tenim establert per al període 2017-2019 una reducció d'emissions de CO₂ del 6%. Aquesta reducció està vinculada al nostre compromís des del 2016 amb el programa d'Acords Voluntaris i amb el del Registre Empremta.

Les accions que ha dut a terme ESTEVE per assolir els objectius de reducció d'emissions són:

- Contracte de compra d'energia verda, per sisè any consecutiu, d'origen renovable per al 100% dels centres productius a Espanya.
- Generació per a l'autoconsum del 4% de l'energia consumida a la planta de Martorelles amb la instal·lació de 5.000 m² de plaques fotovoltaïques.
- Compensació de 600 tones de CO₂ per mitjà d'un projecte de creació i manteniment de petites centrals hidroelèctriques de la Xina, a més amb beneficis socials per la cooperació al desenvolupament de la població rural més vulnerable.
- Establiment i seguiment de les accions identificades a les auditories energètiques en els centres de més consum a Espanya i Mèxic.
- Ajustos de consignes de les temperatures a les instal·lacions d'aire condicionat.
- Mesures d'estalvi de consum de paper per mitjà del procés de digitalització de la càrrega documental a les oficines centrals.

Els resultats globals de l'empremta de carboni 2018, calculada segons el Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol) són els que es mostren a la gràfica:

Emissions equivalents de CO₂ per abast

El 2018 es va incloure la planta d'EHP de la Xina a l'abast de l'inventari de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) i es van recalculer les emissions incorporant la Xina per als anys anteriors reportats en aquest informe.

Les emissions equivalents associades a l'ús dels gasos i els equips de refrigeració i/o climatització de substàncies que fan malbé la capa d'ozó s'han quantificat dins l'abast 1 del GEH i són molt poc significatives respecte del total d'emissions d'ESTEVE.

Emissions industrials

A ESTEVE complim els requisits legals aplicables en matèria d'emissions a tots els països on operem. Als centres productius de l'activitat química a Espanya s'efectuen balanços de dissolvents a fi de complir la legislació d'emissions de compostos orgànics volàtils, dels quals s'informa a escala europea en el registre PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register).

Contaminant	Unitats	Espanya
Emissió de compostos orgànics volàtils no metàncics	Kg/any	125.772,00
Emissió d'òxids de nitrogen (Nox/NO ₂)	Kg/any	4.438,90
Emissió d'òxids de sofre (Sox/SO ₂)	Kg/any	1.100,60
Emissió de diclorometà (DCM)	Kg/any	77,00
Emissions de clor i compostos inorgànics (com ara HCl)	Kg/any	77,00
Emissió de partícules (PM10/PST)	Kg/any	85,51
Emissió de monòxid de carboni (CO)	Kg/any	681,23
Dioxines + furans (PCDD + PCDF)	Kg/any	0,00
Emissions de metà (CH ₄)	Kg/any	81,38
Emissions de CO ₂	Kg/any	4.331.959,96
Emissions d'òxid nitrós (N ₂ O)	Kg/any	59,10

Informació disponible a <http://prtr.ec.europa.eu>.

Les nostres plantes productives disposen de sistemes de tractament de les emissions dels processos productius, com ara rentadors de gasos (*scrubbers*), una planta d'oxidació tèrmica regenerativa (RTO) a Celrà (Girona) i una altra a EHP (Xina), així com plantes criogèniques a la planta de Celrà, a la de Banyeres del Penedès (Tarragona) i a la d'EHP (Xina).

Economia circular

L'economia circular forma part de la gestió ambiental d'ESTEVE. La considerem un sistema d'aprofitament de recursos en què es potencia la reducció, la reutilització i el reciclatge. A ESTEVE apostem, sempre que ens és possible, per la reutilització dels materials considerant com a residu només allò que no pot tenir un altre ús. L'economia circular està incorporada en el nostre model de gestió, que persegueix que els materials i els recursos estiguin en economia el màxim de temps possible.

Gestió de residus

Utilitzar els recursos de manera responsable i generar el mínim de residus és fonamental en la gestió ambiental de la companyia. A ESTEVE, la minimització en origen dels residus generats és una prioritat i ens centrem a optimitzar la gestió dels residus de dissolvents en l'activitat química, a millorar la segregació i el reciclatge dels residus i a disminuir l'impacte ambiental dels envasos i embalatges de productes farmacèutics com a empresa adherida a SIGRE i ECOEMBES.

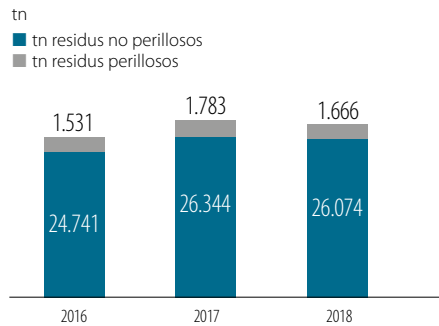
El percentatge de reducció del residu d'envasos i materials de condicionament respecte del producte net (Kr/Kp) s'ha reduït durant l'últim any. Les millores en els envasos i materials incorporades en el nostre procés de fabricació fan que es millori el consum de paper, cartró, alumini i plàstic principalment i que es redueixin les quantitats de residus d'aquests. A tall d'exemple, les mesures aplicades a un dels nostres medicaments, l'Omeprazol Pensa 40 mg Càpsules EFG 28 càpsules, han suposat la reducció del 49,92% de pes en blíster i la reducció del 45,03% de pes en capsula.

% de reducció d'envasos de medicaments respecte de producte farmacèutic Kr/Kp

2016	2017	2018
0,783	0,693	0,687

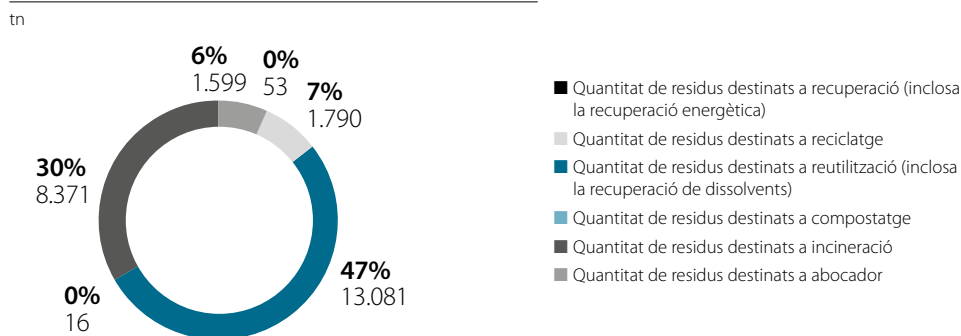
La quantitat de residus depèn de la quantitat i de la tipologia dels productes fabricats. L'evolució respecte d'anys anteriors és la que es mostra tot seguit. El 2018, la generació de residus totals va disminuir un 1,4%.

Quantitat de residus perillosos i no perillosos

La gestió, el tractament i la destinació dels residus generats depenen de les seves característiques en la seva composició, perillositat o procedència.

Distribució del percentatge de residus segons la destinació

El 2018 es va destinar a reutilització, incloent-hi la recuperació de dissolvent, el 47%, que representa un 2% més que el 2017.

Gestió d'efluents

Les plantes productives d'activitat química d'Espanya i la Xina disposen d'estacions depuradores d'aigües residuals i tots els centres productius tenen sistemes que garanteixen la gestió i que la qualitat de l'aigua abocada sigui adequada i estigui sempre per sota del que estableix la legislació. Es disposa de procediments específics incorporats en els sistemes de gestió per mantenir el control d'aquest vector ambiental.

Durant l'any 2018 no s'ha produït cap vessament ni abocament significatiu⁽¹²⁾ que pogués haver afectat la qualitat de l'aigua. Tota l'aigua s'aboca al clavegueram públic de la zona en la qual s'opera.

El 2018 es van abocar 374.222 m³ d'aigua, tota pel clavegueram. Això suposa un 75% del volum total captat.

(12) Vessament significatiu: abocament accidental produït als centres d'Esteve que impliqui un impacte en la salut o en el medi ambient i que desencadeni l'activació de qualsevol dels escenaris del pla d'emergència.

Annexos

1. Característiques de l'informe

Aquest informe s'ha elaborat seguint els estàndards GRI: opció Essencial, que es pot consultar a la pàgina www.globalreporting.org. Aquesta edició de l'Informe Anual de Sostenibilitat d'ESTEVE, corresponent a l'exercici 2018, inclou informació del període 2016-2018. Addicionalment, el document ha estat verificat per una empresa externa independent, per petició de la Direcció de la Corporació Químic-Farmacèutica ESTEVE.

De conformitat amb el que s'estableix a la Llei 11/2018, de 28 de desembre, d'informació no financera, determinades societats, entre les quals es troba ESTEVE, han de preparar un estat d'informació no financera que s'ha d'incorporar a l'informe de gestió o en un informe separat corresponent al mateix exercici.

L'abast d'aquest informe s'ha establert en funció de la rellevància de les activitats de la companyia (Corporación Químic-Farmacéutica ESTEVE, SA, o ESTEVE), tenint en compte la diversitat de les activitats i valorant també la diferència d'impactes existent entre les plantes de producció i les xarxes de comercialització. En aquest sentit, es consideren "llocs on es desenvolupen operacions significatives" els països amb activitat productiva (Espanya, Xina i Mèxic).

L'informe s'ha elaborat amb l'abast següent:

- La informació econòmicofinancera inclou les dades de totes les empreses que integren el grup ESTEVE. Els estats financers, consolidats i auditats, incorporen el 50% de la informació de les *joint ventures* en totes les magnituds, tret de les xifres de despesa i inversió en R+D i actius industrials.
- La informació sobre recursos humans inclou les activitats desenvolupades a la seu central, les plantes de producció i les delegacions comercials d'Espanya, la planta de producció química de Mèxic, la planta de producció química de la Xina i les delegacions o filials comercials de Portugal, Itàlia, Turquia, Suècia i els Estats Units. Únicament en els indicadors relacionats amb el nombre d'empleats (total, per gènere, edat i tipus de contracte), la informació inclou també la societat d'Esself (Irlanda).
- L'apartat sobre prevenció de riscos laborals incorpora totes les dades de l'equip humà referents a Espanya, la planta de producció química de Mèxic, la planta de producció química de la Xina i les delegacions comercials d'Itàlia i Portugal.
- Finalment, el capítol de medi ambient inclou les dades de totes les activitats a Espanya, la planta de producció química de Mèxic, la planta de producció química de la Xina i l'activitat comercial a Itàlia i Portugal.

Les empreses incloses en aquest informe són les següents:

Activitat de Farmacèutica:

- ESTEVE Pharmaceuticals, SA (Espanya).

Activitat de Genèrics:

- Pensa Pharma, SA (Espanya).
- Pensa Pharma S.p.A. (Itàlia), Pensa Ilaç (Turquia) i Pensa Pharma AB (Suècia).
- ToLife-Pensa (Portugal).
- Breckenridge (Estats Units).

Activitat Química:

- Esteve Química, SA (Espanya).
- Sintenovo, SA de CV, i Servichem, SA de CV (Mèxic).
- Esteve Huayi Pharmaceutical, Ltd. (Xina).

Empresa reasseguradora:

- Esselfdac (Irlanda).

L'estat d'informació no financera del 2018 l'ha elaborat un comitè específic d'ESTEVE, gràcies a la col·laboració d'un gran nombre de professionals de diverses àrees de la companyia. Per a qüestions relatives a aquest informe, pot contactar amb l'Àrea de Sostenibilitat: passeig de la Zona Franca, 109, 08038, Barcelona; en el telèfon 93 446 60 00, o bé a l'enllaç www.esteve.com/memoriasostenibilidad.

2. Llista de filiacions

ESTEVE és membre de les institucions següents i hi col·labora de manera activa:

Institucions del sector quimicofarmacèutic

- Farmaindustria (Patronal Espanyola de la Indústria Farmacèutica)
 - European Federation of Pharmaceutical Industries and Associations (EFPIA)
 - Associació Nacional per a l'Autocura de la Salut (ANEFPP)
 - Associació Espanyola de Medicaments Genèrics (AESEG)
 - Associació Espanyola de Fabricants de Productes de Química Fina (AFAQUIM)
 - Patronal Espanyola de les Empreses Biotecnològiques (ASEBIO)
 - CataloniaBio & HealthTech (CATBIO&HT)
 - Consell General de Col·legis Oficials de Farmacèutics (CGCOF)
-

Institucions científiques i d'investigació

- Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears
 - Centre d'Estudis per al Foment de la Investigació (CEFI)
 - Fundació Bioregió de Catalunya (BIOCAT)
 - Fundació Catalana per la Recerca i la Innovació
 - Fundació per a la Innovació Tecnològica (COTEC)
 - Institut Català d'Investigació Química (ICIQ)
 - Fundació IQS
 - Reial Acadèmia de Farmàcia de Catalunya
 - Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya
-

Institucions per a la sostenibilitat empresarial

- Xarxa Espanyola del Pacte Mundial (Global Compact UN)
 - Fundació Seres
 - Respon.cat (iniciativa empresarial per impulsar l'RSC a Catalunya)
 - Xarxa Europea de Promoció de la Salut a la Feina (ENWHP)
-

Institucions acadèmiques

- Universitats: Universitat de Santiago de Compostel·la, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Barcelona i Universitat Pompeu Fabra
 - ESADE
 - IESE
-

3. Compromisos externs

El nostre compromís amb la sostenibilitat es materialitza amb l'adhesió a aquestes iniciatives externes:

10 principis del Pacte Mundial (Global Compact) de Nacions Unides	Compromís amb els drets humans, la dignitat de les condicions laborals, la protecció del medi ambient i la lluita anticorrupció. Adherits des de 2002.
Caring for climate de Nacions Unides	Compromís per lluitar contra el canvi climàtic. Adherits des de 2009.
Global Reporting Initiative (GRI)	Compromís amb la transparència amb la publicació de la <i>Memòria de sostenibilitat</i> segons els marcs internacionals de la GRI. Des del 2008.
Codis de Bones Pràctiques Sectorials	Adherits als codis sectorials dels països on operem, que regulen, entre d'altres aspectes, la promoció de productes i les interrelacions amb professionals i organitzacions sanitàries.
Codi de Conducta Publicitària	Membre de l'Associació per a l'Autoregulació de la Comunicació Comercial i adhesió al Codi de conducta publicitària.
Declaració de Luxemburg	Compromís amb la promoció de la salut a la feina. Adherits des de 2015.
Agenda 21 – Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat	Iniciativa en què participen els tres sectors d'activitat (empresarial, públic i no lucratiu) en un full de ruta per a la sostenibilitat de Barcelona (2012-2022).
Registre Empremta de reducció de CO₂	Inscripció al Registre Empremta de Carboni, compensació i projectes de reducció d'emissions de diòxid de carboni impulsat pel Govern d'Espanya. Des del 2016.
Acords Voluntaris de reducció de CO₂	Adhesió al programa "Acords voluntaris" per reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, impulsat per l'Oficina catalana del canvi climàtic de la Generalitat de Catalunya. Des del 2016.
PSCI	Adhesió a la iniciativa sectorial del Pharmaceutical Supply Chain Initiative per establir i promoure pràctiques responsables en la cadena de subministrament des del 2017.
Indústria Neta	Adhesió al programa voluntari "Indústria Limpia" del Govern de Mèxic per garantir el compliment de la legislació ambiental i la implementació de bones pràctiques en aquesta matèria des del 2018.

4. Compromís Agenda 2030: ODS i metes

ODS Focus ESTEVE Metes Agenda 2030 que formen part dels objectius d'ESTEVE

	3.4 El 2030, reduir en un terç la mortalitat per malalties no transmissibles per mitjà de la prevenció i el tractament i promoure la salut mental i el benestar.
	3.8 Aconseguir la cobertura sanitària universal, en particular la protecció contra els riscos financers, l'accés a serveis de salut essencials de qualitat i l'accés a medicaments i vacunes que siguin segurs, eficaços, accessibles i de qualitat per a tothom.
	5.5 Vetllar per la participació plena i efectiva de les dones i per la igualtat d'oportunitats de lideratge en tots els àmbits en l'adopció de decisions en la vida política, econòmica i pública.
	8.2 Aconseguir nivells més elevats de productivitat econòmica per mitjà de la diversificació, la modernització tecnològica i la innovació.
	8.6 Per al 2020, reduir substancialment la proporció de joves que no estan ocupats i que no cursen estudis ni reben capacitació.
	8.8 Protegir els drets laborals i promoure un entorn laboral segur per a tots els treballadors, inclosos els treballadors migrants.
	11.1 D'aquí al 2030, assegurar l'accés de totes les persones a habitatges i serveis bàsics adequats, segurs i accessibles i millorar els barris marginals.
	11.5 Per al 2030, reduir de manera significativa el nombre de morts i de persones afectades pels desastres, inclosos els que estan relacionats amb l'aigua, i reduir substancialment les pèrdues econòmiques directes fent especial èmfasi en la protecció dels pobres i de les persones en situacions de vulnerabilitat.
	12.4 Per al 2020, aconseguir la gestió ecològicament racional dels productes químics i de totes les deixalles al llarg de tot el cicle de vida, d'acord amb els marcs internacionals, i reduir-ne l'alliberament a l'atmosfera, l'aigua i el sòl per reduir al mínim els efectes adversos sobre la salut i el medi ambient.
	12.5 Per al 2030, disminuir de manera substancial la generació de deixalles amb polítiques de prevenció, reducció, reciclatge i reutilització.
	13.2 Incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, estratègies i plans.
	16.6 Crear institucions eficaços, responsables i transparents en tots els àmbits.
	16.7 Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats en tots els àmbits.
	17.7 Encoratjar i promoure la constitució d'aliances eficaços en les esferes pública, publicoprivada i de la societat civil, aprofitant l'experiència i les estratègies d'obtenció de recursos de les associacions.

5. Informe de revisió externa

La versió del nostre informe és una traducció de l'original, el qual va ser preparat en castellà. S'han pres totes les mesures necessàries per tal que la traducció sigui una representació el més acurada possible. Tot i això, en tots els aspectes d'interpretació de la informació, punts de vista i opinions, la versió original del nostre informe preval per davant d'aquesta traducció.

INFORME DE VERIFICACIÓ INDEPENDENT

Als accionistes de Corporación Químico-Farmacéutica ESTEVE, S.A.:

D'acord a l'article 49 del Codi de Comerç hem realitzat la verificació, amb l'abast de seguretat limitada, de l'Estat d'Informació No Financera Consolidat adjunt (d'ara endavant EINF) corresponent a l'exercici finalitzat el 31 de desembre de 2018, de la Corporación Químico-Farmacéutica ESTEVE, S.A. i societats dependents (d'ara endavant ESTEVE o el Grup) que formen part de l'Informe de Gestió d'ESTEVE.

El contingut de l'EINF inclou informació addicional a la requerida per la normativa mercantil vigent en matèria d'informació no financera que no ha estat objecte del nostre treball de verificació. En aquest sentit, el nostre treball s'ha limitat exclusivament a la verificació de la informació identificada a la "Taula de continguts Llei 11/2018" inclosa com a Annex en l'EINF adjunt.

Responsabilitat dels administradors

La formulació de l'EINF inclòs en l'Informe de Gestió d'ESTEVE, així com el contingut del mateix, és responsabilitat dels administradors de la Corporación Químico-Farmacéutica ESTEVE, S.A. L'EINF s'ha preparat d'acord amb els continguts recollits a la normativa mercantil vigent i seguint els criteris dels Sustainability Reporting Standards de Global Reporting Initiative (estàndards GRI) segons l'opció Essencial, descrits d'acord amb el que es menciona per a cada matèria a la "Taula de continguts Llei 11/2018" i a la "Taula de continguts GRI 2018" incloses com a Annexos del mencionat Estat.

Aquesta responsabilitat inclou així mateix el disseny, la implantació i el manteniment del control intern que es consideri necessari per a permetre que l'EINF estigui lliure d'incorrecció material, deguda a frau o error.

Els administradors de la Corporación Químico-Farmacéutica ESTEVE, S.A. són també responsables de definir, implantar, adaptar i mantenir els sistemes de gestió dels quals s'obté la informació necessària per a la preparació de l'EINF.

La nostra independència i control de qualitat

Hem complert amb els requeriments d'independència i altres requeriments d'ètica del Codi d'Ètica per a Professionals de la Comptabilitat emès pel Consell de Normes Internacionals d'Ètica per a Professionals de la Comptabilitat (IESBA, per les seves sigles en anglès) que està basat en els principis fonamentals d'integritat, objectivitat, competència i diligència professionals, confidencialitat i comportament professional.

La nostra firma aplica la Norma Internacional de Control de Qualitat 1 (NICC 1) i manté, en conseqüència, un sistema global de control de qualitat que inclou polítiques i procediments documentats relatius al compliment de requeriments d'ètica, normes professionals i disposicions legals i reglamentàries aplicables.

L'equip de treball ha estat format per professionals experts en revisions d'Informació no Financera i, específicament, en informació d'acompliment econòmic, social i mediambiental.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L., Avinguda Diagonal, 640, 08017 Barcelona, España
Tel.: +34 932 532 700 / +34 902 021 111, Fax: +34 934 059 032, www.pwc.es

1

R. M. Madrid, hoja 87.250-1, folio 75, tomo 9.267, libro 8.054, sección 3ª
Inscrita en el R.O.A.C. con el número S0242 - CIF: B-79 031290

La nostra responsabilitat

La nostra responsabilitat és expressar les nostres conclusions en un informe de verificació independent de seguretat limitada basant-nos en el treball realitzat que es refereix exclusivament a l'exercici 2018. Les dades corresponents a exercicis anteriors no estaven subjectes a la verificació prevista a la normativa mercantil vigent. Hem dut a terme el nostre treball d'acord amb els requisits establerts en la Norma Internacional d'Encàrrecs d'Assegurament 3000 Revisada en vigor, "Encàrrecs d'Assegurament diferents de l'Auditoria i de la Revisió d'Informació Financera Històrica" (NIEA 3000 Revisada) emesa pel Consell de Normes Internacionals d'Auditoria i Assegurament (IAASB) de la Federació Internacional de Comptadors (IFAC) i amb la Guia d'Actuació sobre encàrrecs de verificació de l'Estat d'Informació No Financera emesa per l'Institut de Censors Jurats de Comptes d'Espanya.

En un treball de seguretat limitada els procediments duts a terme varien en naturalesa i moment de realització, i tenen una menor extensió, que els realitzats en un treball de seguretat raonable i, per tant, la seguretat proporcionada és també menor.

El nostre treball ha consistit en la formulació de preguntes a la Direcció, així com a les diverses unitats d'ESTEVE que han participat en l'elaboració de l'EINF, en la revisió dels processos per a recopilar i validar la informació presentada a l'EINF i en l'aplicació de certs procediments analítics i proves de revisió per mostreig que es descriuen a continuació:

- Reunions amb el personal d'ESTEVE per a conèixer el model de negoci, les polítiques i els enfocaments de gestió aplicats, els principals riscos relacionats amb aquestes qüestions i obtenir la informació necessària per a la revisió externa.
- Anàlisi de l'abast, rellevància i integritat dels continguts inclosos en l'EINF de l'exercici 2018 en funció de l'anàlisi de materialitat realitzada per ESTEVE, i descrit en l'apartat "Materialitat" del mencionat EINF, considerant els continguts requerits en la normativa mercantil en vigor.
- Anàlisi dels processos per a recopilar i validar les dades presentades en l'EINF de l'exercici 2018.
- Revisió de la informació relativa als riscos, les polítiques i els enfocaments de gestió aplicats en relació als aspectes materials presentats en l'EINF de l'exercici 2018.
- Comprovació, mitjançant proves, sobre la base de la selecció d'una mostra, de la informació relativa als continguts inclosos en l'EINF de l'exercici 2018 i la seva adequada compilació a partir de les dades subministrades per les fonts d'informació.
- Obtenció d'una carta de manifestacions dels administradors i la Direcció.

Fonament de la conclusió amb salvetats

Tal i com s'explica a la "Taula de continguts Llei 11/2018" inclosa com a Annex de l'EINF, el Grup no ha inclòs en el mencionat EINF la informació relativa a la remuneració mitjana dels consellers i directius, incloent la retribució variable, les dietes, les indemnitzacions, el pagament dels sistemes de previsió d'estalvi a llarg termini i qualsevol altra percepció desagregada per sexe.

Conclusió amb salvetats

Basant-nos en els procediments realitzats i en les evidències que hem obtingut, excepte pels efectes de les qüestions descrites al "Fonament de la conclusió amb salvetats", no s'ha posat de manifest cap aspecte que ens faci creure que l'EINF de la Corporación Químico-Farmacéutica ESTEVE, S.A. i societats dependents corresponent a l'exercici anual finalitzat el 31 de desembre de 2018 no ha estat preparat, en tots els seus aspectes significatius, d'acord amb els continguts recollits en la normativa mercantil vigent i seguint els criteris dels estàndards GRI segons l'opció Essencial descrits d'acord amb el que es menciona per a cada matèria a la "Taula de continguts Llei 11/2018" i a la "Taula de continguts GRI 2018" incloses com a Annexos del mencionat Estat.

Ús i distribució

Aquest informe ha estat preparat en resposta al requeriment establert en la normativa mercantil vigent a Espanya, per la qual cosa podria no ser adequat per a altres propòsits i jurisdiccions.

PricewaterhouseCoopers Auditores, S.L.
PRICEWATERHOUSECOOPERS AUDITORES, S.L.

Original en castellà signat per
Marga de Rosselló

23 de maig de 2019

6. Taula de continguts GRI 2018

Per al Content Index Service, GRI Services ha confirmat que l'índex de continguts de GRI de l'informe és clar i que les referències per a cada contingut inclòs es corresponen amb les seccions indicades de l'informe. El servei es va realitzar en la versió espanyola de l'informe.

ESTÀNDARD GRI	CONTINGUT	PÀGINA	OMISSIÓ	PLA D'ACCIÓ	ODS
GRI 101: Fonaments 2016					
CONTINGUT GENERAL					
1. Perfil de l'organització					
102-1	Nom de l'Organització	4			
102-2	Activitats, marques, productes i serveis	4			
102-3	Ubicació de la seu	30			
102-4	Ubicació de les operacions	4			
102-5	Propietat i forma jurídica	30			
102-6	Mercats servits	4			
102-7	Dimensions de l'organització	4, 14 i 20			
102-8	Informació sobre empleats i altres treballadors	19, 20 i 21			518
102-9	Cadena de subministrament	5			
102-10	Canvis significatius en l'organització i la seva cadena de subministrament	3, 13 i 14			
102-11	Principi o enfocament de precaució	11 i 12			
102-12	Iniciatives externes	32			
102-13	Afiliació a associacions	31			
2. Estratègia					
102-14	Declaració d'alts executius responsables de la presa de decisions	3			
3. Ètica i integritat					
102-16	Valors, principis, estàndards i normes de conducta	12 i 13			16
4. Governança					
102-18	Estructura de governança	7			16
5. Participació dels grups d'interès					
102-40	Llista de grups d'interès	8 i 9			
102-41	Acords de negociació col·lectiva	24			8
102-42	Identificació i selecció de grups d'interès	8 i 9			
102-43	Enfocament per a la participació dels grups d'interès	8 i 9			
102-44	Temes i preocupacions clau esmentats	8 i 9			
6. Pràctiques per a l'elaboració d'informes					
102-45	Entitats incloses en els estats financers consolidats	30			
102-46	Definició dels continguts dels informes i les cobertures del tema	30			
102-47	Llista de temes materials	9			
102-48	Reexpressió de la informació	30			
102-49	Canvis en l'elaboració d'informes	30			
102-50	Període objecte de l'informe	30			
102-51	Data de l'últim informe	30			
102-52	Cicle d'elaboració d'informes	30			
102-53	Punt de contacte per a preguntes sobre l'informe	30			
102-54	Declaració d'elaboració de l'informe de conformitat amb els estàndards GRI	35			
102-55	Índex de continguts GRI	35, 36 i 37			
102-56	Verificació externa	38 i 39			
TEMES MATERIALS					
Estàndards econòmics (2016)					
Acompliment econòmic					
GRI 103 Enfocament de gestió 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures	6, 10, 12 i 14		
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components			
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			

ESTÀNDARD GRI	CONTINGUT	PÀGINA	OMISSIÓ	PLA D'ACCIÓ	ODS
GRI 201	201-1 Valor econòmic directe generat i distribuït	10 i 14			5, 8 i 13
Acompliment econòmic 2016	201-4 Assistència financera rebuda per part del Govern	10			
Pràctiques d'adquisició					
GRI 103	103-1 Explicació del tema material i les seves cobertures				
Enfocament de gestió 2016	103-2 L'enfocament de gestió i els seus components	13 i 14			
	103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió				
GRI 204	204-1 Proporció de despesa en proveïdors locals	13 i 14			8
Pràctiques d'adquisició 2016					
Anticorrupció					
GRI 103	103-1 Explicació del tema material i les seves cobertures				
Enfocament de gestió 2016	103-2 L'enfocament de gestió i els seus components	13			
	103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió				
	205-3 Casos de corrupció confirmats i mesures preses	13			16
Estàndards ambientals 2016					
Materials					
GRI 103	103-1 Explicació del tema material i les seves cobertures				
Enfocament de gestió 2016	103-2 L'enfocament de gestió i els seus components	26			
	103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió				
	301-1 Materials utilitzats per pes o volum	26			
GRI 301	301-2 Insums reciclats	26			
Materials 2016					
	301-3 Productes reutilitzats i materials d'envasament	26	No disponible el desglossament per categoria de producte.		
Energia					
GRI 103	103-1 Explicació del tema material i la seva cobertura				
Enfocament de gestió 2016	103-2 L'enfocament de gestió i els seus components	26			
	103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió				
GRI 302	302-1 Consum energètic dins de l'organització	26			
Energia 2016	302-4 Reducció del consum d'energia	26			8, 12 i 13
Aigua i efluentes					
GRI 103	103-1 Explicació del tema material i les seves cobertures				
Enfocament de gestió 2016	103-2 L'enfocament de gestió i els seus components	26 i 29			
	103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió				
	303-1 Gestió de l'aigua com a recurs compartit: model de gestió de l'aigua	26			
GRI 303	303-2 Gestió dels impactes relacionats amb la descàrrega d'aigua	26			
Aigua i efluentes 2018	303-3 Aigua captada per font (superficial, pou, subterrània, de xarxa)	26			
	303-4 Volum d'aigua abocada per destinació (riu, xarxa de drenatge...)	29			
Emissions					
GRI 103	103-1 Explicació del tema material i les seves cobertures				
Enfocament de gestió 2016	103-2 L'enfocament de gestió i els seus components	27, 28 i 29			
	103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió				
	305-1 Emissions directes de GEH (abast 1)	27			3, 12 i 13
	305-2 Emissions indirectes de GEH en generar energia (abast 2)	27			3, 12 i 13
	305-3 Altres emissions indirectes de GEH (abast 3)	27			3, 12 i 13
GRI 305	305-4 Intensitat de les emissions de GEH	27			3, 12 i 13
Emissions 2016	305-5 Reducció de les emissions de GEH	27			3, 12 i 13
	305-6 Emissions de substàncies que esgoten la capa d'ozó (SAO)	28 i 29			3, 12 i 13
	305-7 Òxids de nitrogen (NOx), òxids de sofre (SOx) i altres emissions significatives a l'aire	28			3, 12 i 13
Efluentes i residus					
GRI 103	103-1 Explicació del tema material i les seves cobertures				
Enfocament de gestió 2016	103-2 L'enfocament de gestió i els seus components	28 i 29			
	103-3 Avaluació de l'enfocament de gestió				

ESTÀNDARD GRI		CONTINGUT	PÀGINA	OMISSIÓ	PLA D'ACCIÓ	ODS
GRI 306	306-1	Abocament d'aigües en funció de la seva qualitat i destinació	29			3,6 i 12
Efluentes i residus 2016	306-2	Residus per tipus i mètode d'eliminació	28 i 29			3,6 i 12
	306-3	Vessaments significatius	29			3,6 i 12
Compliment ambiental						
GRI 103	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures	26, 27, 28 i 29			
Enfocament de gestió 2016	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components				
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió				
GRI 307	307-1	Incompliment de la legislació i normativa ambiental	12 i 13			16
Compliment ambiental 2016						
Avaluació ambiental de proveïdors						
GRI 103	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures	13 i 14			
Enfocament de gestió 2016	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	13 i 14			
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió	13 i 14			
GRI 308	308-1	Proveïdors nous que han passat filtres d'avaluació i selecció d'acord amb els criteris ambientals	13 i 14			
Avaluació ambiental de proveïdors 2016	308-2	Impactes ambientals negatius en la cadena de subministrament i mesures preses	13 i 14			
Estàndards socials 2016						
Ocupació						
GRI 103	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures	18 i 19			
Enfocament de gestió 2016	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components				
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió				
GRI 401	401-1	Noves contractacions d'empleats i rotació de personal	19			5 i 8
Ocupació 2016						
Relacions treballador-empresa						
GRI 103	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures	21 i 22			
Enfocament de gestió 2016	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components				
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió				
GRI 402	402-1	Terminis d'avís mínims sobre canvis operacionals	21 i 22			
Relacions treballador - empresa 2016						
Salut i seguretat a la feina						
GRI 103	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures	24			
Enfocament de gestió 2016	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components				
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió				
Salut i seguretat a la feina 2018	403-1	Sistema de gestió de la seguretat i salut laboral	24 i 25			
	403-2	Identificació de perills, avaluació de riscos i investigació d'incidents	24			
	403-3	Serveis de salut ocupacional	25			
	403-4	Participació dels treballadors, consulta i comunicació sobre salut i seguretat laboral	24 i 25			
	403-5	Formació de treballadors en seguretat i salut laboral	24			
	403-6	Promoció de la salut del treballador	25			
	403-7	Prevenició i mitigació dels impactes sobre la salut i la seguretat a la feina directament relacionats amb les relacions comercials	24 i 25			
	403-8	Treballadors coberts per un sistema de gestió de la seguretat i salut laboral	24 i 25			
	403-9	Accidents relacionats amb la feina	24			3,8 i 12
	403-10	Malalties professionals	24			3,8 i 12
Formació i ensenyament						
GRI 103	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures	22 i 23			
Enfocament de gestió 2016	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components				
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió				
GRI 404	404-1	Mitjana d'hores de formació l'any per empleat	22 i 23			5 i 8
Formació i ensenyament 2016	404-3	Percentatge d'empleats que reben avaluacions periòdiques de l'acompliment i desenvolupament professional	22 i 23			5 i 8

ESTÀNDARD GRI	CONTINGUT	PÀGINA	OMISSIÓ	PLA D'ACCIÓ	ODS
Diversitat i igualtat d'oportunitats					
GRI 103 Enfocament de gestió 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures			
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	21 i 22		
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			
GRI 405 Diversitat i igualtat d'oportunitats 2016	405-1	Diversitat en òrgans de govern i empleats	21 i 22		5 i 8
No-discriminació					
GRI 103 Enfocament de gestió 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures			
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	21 i 22		
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			
GRI 406 No discriminació 2016	406-1	Casos de discriminació i accions correctives empreses	11 i 12		5, 8 i 16
Avaluació de drets humans					
GRI 103 Enfocament de gestió 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures			
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	11 i 12		
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			
GRI 412 Avaluació de drets humans 2016	412-1	Operacions sotmeses a revisions o avaluacions d'impacte sobre els drets humans	13 i 14		16
Comunitats locals					
GRI 103 Enfocament de gestió 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures			
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	25		
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			
GRI 413 Comunitats locals 2016	413-1	Operacions amb participació de la comunitat local, avaluacions de l'impacte i programes de desenvolupament	17, 18 i 25		3 i 13
Avaluació social dels proveïdors					
GRI 414 Avaluació social dels proveïdors 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures			
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	13 i 14		
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			
	414-1	Proveïdors nous que han passat filtres de selecció d'acord amb els criteris socials	13 i 14		
	414-2	Impactes socials negatius en la cadena de subministrament i mesures preses	13 i 14		
Salut i seguretat dels clients					
GRI 103 Enfocament de gestió 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures			
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	15, 16 i 17		
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			
GRI 416 Salut i seguretat dels clients 2016	416-2	Casos d'incompliment relatius als impactes en la salut i seguretat de les categories de productes i serveis	12 i 13		8 i 16
Compliment socioeconòmic					
GRI 103 Enfocament de gestió 2016	103-1	Explicació del tema material i les seves cobertures			
	103-2	L'enfocament de gestió i els seus components	11		
	103-3	Avaluació de l'enfocament de gestió			
GRI 419 Compliment socioeconòmic 2016	419-1	Incompliment de les lleis i normatives en els àmbits social i econòmic	11 i 12		16

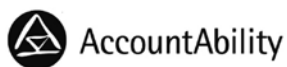
7. Taula de continguts Llei 11/2018

ÀMBITS	Continguts	Estàndards GRI	Pàgina de l'informe	Assumpte material en l'anàlisi de materialitat (SÍ/NO)
Model de negoci	Breu descripció del model de negoci del Grup, que inclourà: 1) el seu entorn empresarial, 2) la seva organització i estructura, 3) els mercats en què opera, 4) els seus objectius i estratègies, 5) els factors i tendències principals que poden afectar-ne la futura evolució.	102-1, 102-2, 102-3, 102-4, 102-5, 102-6, 102-7, 102-14, 102-45, 102-46, 102-48, 102-49, 102-50, 102-51, 102-52 i 102-53	3, 4, 5, 6, 7, 14, 20 i 30	Sí
Polítiques	Una descripció de les polítiques que aplica el Grup respecte de qüestions mediambientals, qüestions socials, respecte dels drets humans, respecte de la lluita contra la corrupció i el suborn, així com relatives al personal, incloses les mesures que, si s'escau, s'hagin adoptat per afavorir el principi d'igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes, la no discriminació i la inclusió de les persones amb discapacitat i accessibilitat universal.	103, 102-9, 102-16, 102-17, 402-1, 403-3, 405-1 i 416-2	5, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 25 i 26	Sí
Resultats de les polítiques KPI	Els resultats d'aquestes polítiques, que han d'incloure indicadors clau de resultats no financers pertinents que permetin: 1) el seguiment i l'avaluació dels progressos i 2) que afavoreixin la comparabilitat entre societats i sectors, d'acord amb els marcs nacionals, europeus o internacionals de referència aplicats per a cada matèria.	103, 102-8, 201-4, 205-3, 301-1, 301-2, 302-1, 303-1, 305-1, 305-2, 305-3, 306-1, 401-1, 403-2, 404-1, 405-1, 406-1, 413-1 i 414-1	12, 13, 14, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 26, 27 i 28	Sí
Riscos a curt, mitjà i llarg termini	Els riscos principals relacionats amb aquestes qüestions vinculats a les activitats del Grup, entre les quals, quan sigui pertinent i proporcionat, les seves relacions comercials, productes o serveis que puguin tenir efectes negatius en aquests àmbits, i * com el Grup gestiona aquests riscos, * explicant els procediments utilitzats per detectar-los i avaluar-los d'acord amb els marcs nacionals, europeus o internacionals de referència per a cada matèria. * Cal incloure-hi informació sobre els impactes que s'hagin detectat i oferir-ne un desglossament, en particular sobre els riscos principals a curt, mitjà i llarg termini.	103	12 i 13	Sí
Qüestions mediambientals	Global medi ambient			
	1) Informació detallada sobre els efectes actuals i previsibles de les activitats de l'empresa en el medi ambient i, si escau, la salut i la seguretat, els procediments d'avaluació o certificació ambiental.	103, 102-11, 307-1	11, 12, 13, 26, 27, 28 i 29	Sí
	2) Els recursos dedicats a la prevenció de riscos ambientals .			
	3) L'aplicació del principi de precaució, la quantitat de provisions i garanties per a riscos ambientals .			
	Contaminació			
	1) Mesures per prevenir, reduir o reparar les emissions de carboni que afecten greument el medi ambient.	103, 305-5, 305-6 i 305-7	27, 28 i 29	Sí
	2) Tenint en compte qualsevol forma de contaminació atmosfèrica específica d'una activitat, incloent-hi el soroll i la contaminació lumínica.			
	Economia circular i prevenció i gestió de residus			
	Economia circular	103, 301-2 i 301-3	26, 28 i 29	Sí
	Residus: mesures de prevenció, reciclatge, reutilització, altres mètodes de recuperació i eliminació de deixalles.	306-1, 306-2 i 306-3	28 i 29	Sí
	Accions per combatre el malbaratament d'aliments.			No
	Ús sostenible dels recursos			
	El consum d'aigua i el subministrament d'aigua d'acord amb les limitacions locals .	303-1, 303-2, 303-3 i 303-4	26	Sí
	El consum de matèries primeres i les mesures adoptades per millorar l'eficiència del seu ús .	103, 301-1 i 301-2	26, 27 i 29	Sí
	Consum, directe i indirecte, d'energia, mesures preses per millorar l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables.	103, 302-1, 302-4	26 i 27	Sí
	Canvi climàtic			
	Els elements importants de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle generats com a resultat de les activitats de l'empresa, incloent-hi l'ús dels béns i serveis que produeix.	103, 305-1, 305-2, 305-3 i 305-4	27 i 28	Sí
	Les mesures adoptades per adaptar-se a les conseqüències del canvi climàtic .	103	27	Sí
	Les metes de reducció establertes voluntàriament a mitjà i llarg termini per reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i els mitjans implementats per a aquesta finalitat.	103	27	Sí
	Protecció de la biodiversitat			
	Mesures preses per preservar o restaurar la biodiversitat.			No
	Impactes causats per les activitats o operacions en àrees protegides.			No

ÀMBITS	Continguts	Estàndards GRI	Pàgina de l'informe	Assumpte material en l'anàlisi de materialitat (SÍ/NO)
Qüestions socials i relatives al personal	Ocupació			
	Nombre total i distribució d'empleats per sexe, edat, país i classificació professional.	103, 102-8 i 405-1	20	SÍ
	Nombre total i distribució de modalitats de contracte laboral.	102-8	20	SÍ
	Mitjana anual de contractes indefinits, de contractes temporals i de contractes a temps parcial per sexe, edat i classificació professional.	102-8 i 405-1	20 i 21	SÍ
	Nombre d'acomiadaments per sexe, edat i classificació professional.	401-1	21	SÍ
	Les remuneracions mitjanes i la seva evolució desagregades per sexe, edat i classificació professional o igual valor.	103	23	SÍ
	Bretxa salarial, remuneració de llocs de feina iguals o de mitjana de la societat.	103	23	SÍ
	La remuneració mitjana dels consellers i directius, incloent-hi la retribució variable, les dietes, les indemnitzacions, el pagament als sistemes de previsió d'estalvi a llarg termini i qualsevol altra percepció desagregada per sexe.	103	Indicador no reportat	SÍ
	Implantació de polítiques de desconexió laboral.	103	22	SÍ
	Empleats amb discapacitat.	405-1	21	SÍ
	Organització del treball			
	Organització del temps de treball.	402-1	22	SÍ
	Nombre d'hores d'absentisme.	403-2	24	SÍ
	Mesures destinades a facilitar el gaudi de la conciliació i fomentar l'exercici coresponsable d'aquests per part de tots dos progenitors.	103	22	SÍ
	Salut i seguretat			
	Condicions de salut i seguretat a la feina.	103, 403-4, 403-5, 403-6, 403-7 i 403-8	24 i 25	SÍ
	Accidents laborals, en particular la freqüència i la gravetat.	403-2 i 403-9	24	SÍ
	Malalties professionals; desagregades per sexe.	403-10	24	SÍ
	Relacions socials			
	Organització del diàleg social, inclosos procediments per informar i consultar el personal i negociar-hi.	103	8,9, 22 i 25	SÍ
	Percentatge d'empleats coberts per conveni col·lectiu per país.	102-41	24	SÍ
	El balanç dels convenis col·lectius, en especial en el camp de la salut i la seguretat a la feina.	403-1	24 i 25	SÍ
	Formació			
	Les polítiques implementades en el camp de la formació.	103 i 404-3	23	SÍ
	La quantitat total d'hores de formació per categories professionals.	404-1	23	SÍ
	Accessibilitat universal de les persones amb discapacitat	103	21	SÍ
	Igualtat			
	Mesures adoptades per promoure la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes.	103	19 i 21	SÍ
	Plans d'igualtat (Capítol III de la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes), mesures adoptades per promoure l'ocupació, protocols contra l'assetjament sexual i per raó de sexe, la integració i l'accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.	103	22	SÍ
	La política contra tota mena de discriminació i, si escau, de gestió de la diversitat.	103	12, 13 i 22	SÍ
Drets humans	Drets humans			
	Aplicació de procediments de diligència deguda en matèria de drets humans. Prevenció dels riscos de vulneració de drets humans i, si escau, mesures per mitigar, gestionar i reparar els possibles abusos comesos.	103 i 102-16	12, 13 i 14	SÍ
	Denúncies per casos de vulneració de drets humans.	406-1	12 i 13	SÍ
	Promoció i compliment de les disposicions dels convenis fonamentals de l'Organització Internacional del Treball relacionades amb el respecte per la llibertat d'associació i el dret a la negociació col·lectiva.	412-1	13 i 14	SÍ
	L'eliminació de la discriminació a la feina i l'ocupació.	103 i 406-1	12, 13 i 22	SÍ
	L'eliminació del treball forçós o obligatori.	103 i 412-1	13 i 14	SÍ
Corrupció i suborn	L'abolició efectiva del treball infantil.	103 i 412-1	13 i 14	SÍ
	Mesures adoptades per prevenir la corrupció i el suborn.	103, 102-16, 102-17, 205-3 i 419-1	12 i 13	SÍ
	Mesures per lluitar contra el blanqueig de capitals.	103 i 205-3	12 i 13	SÍ
	Aportacions a fundacions i entitats sense ànim de lucre.	413-1	17, 18 i 25	SÍ

ÀMBITS	Continguts	Estàndards GRI	Pàgina de l'informe	Assumpte material en l'anàlisi de materialitat (SÍ/NO)
Societat	Compromisos de l'empresa amb el desenvolupament sostenible			
	L'impacte de l'activitat de la societat en l'ocupació i el desenvolupament local.	103 i 403-1	17, 18, 24 i 25	SÍ
	L'impacte de l'activitat de la societat en les poblacions locals i en el territori.	413-1	17, 18, 24 i 25	SÍ
	Les relacions mantingudes amb els actors de les comunitats locals i les modalitats del diàleg amb aquests.	102-40, 102-42, 102-43, 102-44 i 102-47	8 i 9	SÍ
	Les accions d'associació o patrocini.	102-12 i 102-13	31 i 32	SÍ
	Subcontractació i proveïdors			
	* La inclusió en la política de compres de qüestions socials, d'igualtat de gènere i ambientals. * Consideració en les relacions amb proveïdors i subcontractistes de la seva responsabilitat social i ambiental.	103, 102-9, 204-1, 308-1, 308-2 i 414-1	5, 13 i 14	SÍ
	Sistemes de supervisió i auditories i resultats d'aquestes.	103 i 414-2	13 i 14	SÍ
	Consumidors			
	Mesures per a la salut i la seguretat dels consumidors.	103	15 i 16	SÍ
	Sistemes de reclamació, queixes rebudes i resolució de queixes.	103 i 416-2	12 i 16	SÍ
	Informació fiscal			
	Beneficis obtinguts país per país.	103	14	SÍ
	Impostos sobre beneficis pagats.	103	14	SÍ
	Subvencions públiques rebudes.	201-4	10	SÍ

De conformitat amb:

Som membres de:

© Esteve 2019 (Barcelona)
Estat d'informació no financera 2018

Passeig de la Zona Franca, 109, 4a planta
08038 Barcelona (Espanya)
www.esteve.com

ESTEVE